

LETO XXIX — Številka 45 10. novembra 1977 Cena 4.— šil. (4 din)
Poštšina plačana v gotovini P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Ne bomo se nikdar odrekli svojim pravicam!

Slovenska narodna skupnost na Koroškem se mora dve desetletji po podpisu državne pogodbe še vedno boriti za popolno enakopravnost svojega jezika; kljub udarcem proti slovenski narodni skupnosti s strani nemškonacionalnih krogov in vlade, se nismo vdali našim nasprotnikom, ampak se še bolj odločno borili za naše pravice, ki so ločno borile za naše pravice, ki so zagotovljene v členu 7 avstrijske državne pogodbe. Popolno enakopravnost slovenskega jezika pa ne pomenijo samo dvojezični napisi, ampak tudi uporabljanje slovenščine pred vsemi uradi in organizacijami. Med te šteje tudi vojaška komanda v Celovcu.

Dne 4. aprila 1977 sta dobila brata Feliks in Martin Pandel poziv na nabor v nemščini, katerega sta še isti teden poslala nazaj na vojaško komando. Zahtevala sta poziv na nabor v slovenskem jeziku, ker sta pač pripadnika slovenske narodne skupnosti in se sklicujeta na člen 7 avstrijske državne pogodbe. 20. aprila 1977 sta dobila brata Pandel ponovni poziv v nemščini in vojaška komanda jima je grozila v tem pozivu s kaznijo do 10.000 šilingov ali pa, če se ne bosta odzvala pozivu, ju bodo primorali, da se bosta odzvala pozivu. Pandelna pa se nista pustila ustrahovati in poslala nemški poziv zopet nazaj na vojaško komando v Celovec. Termin za nabor je bil 25. april, do tistega dne pa nista več dobila ne nemškega ne slovenskega poziva. Šele 21. septembra 1977 sta končno dobila poziv, kot sta zahtevala, v slovenščini.

24. oktobra 1977 sta se brata Pandel zjutraj točno javila v kasarni na nabor. Zahtevala sta, da se z njima govori slovensko, pri tem sta se sklicevala na člen 7 avstrijske državne pogodbe. Neki oficir ju je začudeno pogledal in rekel: „Wos soll i mit eich moch'n?“ Nihče ni bil pripravljen za slučaj, da bi nekdo hotel govoriti na vojaški komandi slovensko, to pa, čeprav sta brata Pandel dobila že mesec prej slovenski poziv na nabor, in je bilo zelo verjetno, da bosta hotela govoriti slovensko tudi pred naborno komisijo. Pri predavanju o smislu vojske in nalogah vojske je M. Pandel osebno nagovoril Vzlt. Taschwerja v slovenščini, na kar mu je ta odgovoril, da bi moral najaviti 14 dni pred naborom, da hoče uporabljati slovenščino. Vzlt. Taschwer je rekel, da bo o tem obvestil Obst. Granitzerja, česar pa potem ni storil, tako, da je moral nagovoriti Obst. Granitzerja Martin Pandel sam.

M. Pandel je nato prišel k neke-mu navadnemu vojaku, kateri mu je rekel, da ga bo tako dolgo šikaniral, dokler ne bo govoril nemško, ker je Pandel hotel govoriti z njim slovensko. Ob tej priložnosti se je

pridružil tudi Vzlt. Luschnig. Vzlt. Luschnig je sporočil Pandelnu, da bi ta moral tri tedne pred naborom naznaniti vojaški komandi, da hoče uporabljati slovenščino. Razlagal mu je, kako bi bilo, če bi se vsakdo obnašal kot Martin Pandel, in hotel vsak imeti svojega tolmača. Martin Pandel pa se od tega Vzlt. Luschniga ni pustil provocirati ali ustrahovati in mu še enkrat napovedal člen 7 avstrijske državne pogodbe ter 307 odredbo § 4, odstavek 2. Luschnig pa je Pandelnu nato le poskrbel tolmača, vojaka Schauniga, ki je dobro prevajal in kateremu je Pandel rekel, da si bo od sedaj naprej vzel svojo pravico sam. Vzlt. Taschwer je nato šel k bratu Martina Pandla, Feliksu in tega prosil, da ga pomiri,

Zunanji minister Pahr ocenil: slovensko vprašanje rešeno - južnotirolsko ne

Na tiskovni konferenci je odgovarjal avstrijski zunanji minister dr. Willibald Pahr med drugim tudi na manjšinska vprašanja. Zastopal je, kakor je bilo pričakovati, stališče vlade.

Willibald Pahr je trdil, da je Avstrija izpolnila obveznosti napram manjšine, ki jih Avstriji nalaga člen 7 državne pogodbe. Nadalje je trdil, da ni ne uradnih ne poluradnih pogovorov z Jugoslavijo o slovenski narodni skupnosti na Koroškem. Ta zakon o narodnih skupnostih, ki nasprotuje državni pogodbi, je menil Pahr, je rešil vsa vprašanja slovenske narodne skupnosti; s tem je Pahr z najvidnejših mest potrdil, kar je že pred nedavnim izjavil Wagner. Dejstvo pa je, da ta zakon omejuje pravice slovenske narodne skupnosti in da se je položaj slovenske narodne skupnosti na Koroškem bolj po-

Ogovorni urednik N. Tolmajer obsojen

Pred deželnim sodiščem za kazenske zadeve na Dunaju je bila 7. novembra 1977 obravnava proti odgovornemu uredniku „nt“, Nužeju Tolmajerju, ki se je končala z obsodbo obtoženega. Tolmajer je obtožen na kazni 4500 šilingov in 100 šilingov globe preiskovalnemu sodniku ddr. Gernotu Orascheju.

Ob začetku obravnave se je priznal obtoženec, odgovorni urednik „nt“ Nužej Tolmajer, nekrivega v smislu obtožbe. Nakazal je, da je poznal članek satiro iz satiričnega lista za najbolj pametne „Pavlihe“ in da ga je dal v tisk. nt je posebno opozoril, da je ta članek dobil iz satiričnega lista Pavlihe, je izjavil Tolmajer, ni pa bilo nobenega namena kakorkoli žaliti ali spraviti v slabo luč preiskovalnega sodnika ddr. Orascheja.

Odvetnik Tolmajerja, dr. Grilc, je predlagal, da se najprej slišijo priče, kajti te bi lahko dokazale, da je bilo vsakemu jasno, da je to sa-

tira na razmere na Koroškem in da so to ljudje tudi kot tako razumevali. Sodnik je vse te predloge odklonil. Dr. Grilc je nadalje izvajal, da ta satira ni nakazala nič drugega, kot koroško realnost, da na Koroškem z nacistično preteklostjo še vedno lahko pridobivaš in vplivaš na ljudi in navedel kot primer izjave deželnega glavarja Wagnerja za deželnozborno volitve, ko je ta izjavil, da je bil „Hochgradiger Hitlerjunge“. Grilc je poudaril, da bi obsodba odgovornega urednika nt Tolmajerja ne predstavljala nič drugega, kot kršitev tiskovne svobode. Avstrijci vedno

poudarjajo, da v Jugoslaviji ni svobode do mišljenja in demokracije. Avstrija, ki pa je tako svobodna, pa privede dober „vic“ pred sodišče. Dr. Grilc je nato zahteval oprostitve odgovornega urednika nt. Državni tožilec je nato zahteval obsodbo Tolmajerja in rekel, da meni, da je satira, ki je bila objavljena v nt žalitev preiskovalnega sodnika. Sodnik je obsodil Tolmajerja na kazni 4500 šilingov in na plačanje globe 100 šilingov preiskovalnemu sodniku ddr. Orascheju. Sodnik je izrazil mnenje, da omenjeni članek predstavlja žalitev celovškega preiskovalnega sodnika. Rekel je, da je kritika v pravni državi Avstriji dovoljena tudi samo do nekatere mere. Omenjeni članek pade pod avstrijsko sodišče in jugoslovansko, je izrazil sodnik.

Odvetnik odgovornega urednika nt Nužēja Tolmajerja, dr. Grilc, je vložil priziv proti tej obsodbi.

Obravnava proti odgovornemu uredniku nt pokaže, da se krši tiskovna svoboda v veliki meri in da v slovenskem časopisu niti šale ne smemo objaviti. Dosti bi nam moral dati za misliti tudi izrek sodnika, ki je rekel, da ima v pravni državi svoje določene meje. Nakaže enkrat več smer, v katero se premika avstrijska demokracija. Slovenci pač trpimo pod kršitvijo pravne državnosti kot prvi. Dovolj je primerov.

Mazaške akcije na južnem Koroškem

Preteklo nedeljo je prišlo na južnem Koroškem ponovno do mazaških akcij. Cilji mazačev so bili Škocijan in Pliberk, kjer so se prvič pojavile na stavbah tudi parole kot „RAF na pomoč“ in „IRA na pomoč“. Obe osrednji organizaciji sta prejšnje mazaške akcije smatrali kot obliko izražanja in protesta. Kar pa se tiče zadnje akcije, pa je najboljši izrazil v ljubljanskem listu „Delo“ Marjan Sedmak: „Stališče obeh osrednjih organizacij vzbuja resne pomisleke glede tega, kdo so resnično avtorji napisane akcije v Pliberku in Škocijanu. Glede na gesla, ki se spogledujejo s terorizmom, bi bilo moč sklepati, da jih nikakor niso napisali prijatelji koroških Slovencev in prijatelji njihovega boja.“

bino, zakon med drugim predvideva, da bi morali od tistih kasirati več, ki imajo po dva stanovanja, in s tem razbremeniti stalno prebivalstvo.

Zanimiv je tudi novi lovski zakon, kateri je bolj prijazen do zaščite okolice in divjačine. Novi zakonski predlog poskuša preprečiti prevelik razvoj divjačine, na drugi strani pa hoče zagotoviti zdravo divjačino dobro bazo za lov. Novi zakonski predlog predvideva več sprememb z ozirom na zakon iz leta 1959. Točno se je določila zaščita lova, lovopust ne določi več lovski zakon, ampak odredbe deželne vlade, razširjanje možnosti, po katerih bi se predvsem dovoljeval lov domačim lovcem, lovsko in koledarsko leto sta identična, ter so se točno določile naloge organov koroške lovske skupščine, novi zakon se razen tega bolj osira na živalsko zaščito ter naravno ravnotežje. Začela se je delati tudi strukturna analiza koroškega gospodarstva. Analizo bo izdelalo društvo za podpiranje razvojnih pokrajin Koroške v sodelovanju z znanstveniki celovške univerze.

Dvornemu svétniku v. p. Hansu Steinerju pa je podaljšala delovno ste med Sekiro in Ribnico. Stroški izgraditve te ceste bodo znašali dvajset milijonov šilingov.

Dvornemu svétniku v. p. Hansu Steinerju pa je podaljšala delovno periodo kot deželni inšpektor za ribolov, ki bi iztekla letos. Podaljšali so jo do leta 1982.

ker je še ves čas govoril slovensko. Reakcija pa je bila ta, da je od sedaj naprej še Feliks zahteval slovenščino. Tako je minil cel prvi dan, Martina in Feliksa so potiskali sem in tja, in cela kasarna je čakala, kdaj se bo javil ta „čudni Slovenec“.

Naslednji dan je Martin Pandel zopet zahteval tolmača in ga tudi takoj dobil.

Ta primer, nabor v Celovcu, je še enkrat pokazal, kako resno jemljejo oblasti enakopravnost slovenščine v javnem življenju, potiskali so tiste, ki so hoteli uporabljati slovenščino od enega do drugega in nihče ni hotel imeti opravka z njim, nihče ni bil pristopen. Boriti se bomo morali naprej za to, da Slovenec ne bo moral

slabšal. Na drugi strani pa je zunanji minister Pahr izjavil, da je še vedno nerešeno vprašanje avstrijske narodne skupnosti v Italiji. Dejal je, da se je rešilo nekaj vprašanj, odprta pa so še zelo važna vprašanja, kot vprašanje enakopravnosti nemškega jezika v sodstvu in upravi.

Pahr je dokazal, da navede Avstrija, kar se tiče Slovencev, dvoj-

no mero, na eni strani se zavzema za jezikovno enakopravnost nemščine v Italiji, v Avstriji pa se mora slovenska narodna skupnost boriti za osnovne pravice, ki bi jih morala imeti. Vse te pravice ima slovenska narodna skupnost zagotovljene v členu 7 avstrijske državne pogodbe, katere Avstrija po 22 letih še vedno ni pripravljena izpolniti.

Seja koroške deželne vlade

Dne 8. novembra 1977 je sklenila koroška deželna vlada predloge za zakone, katerih najvažnejši so zakon za odstranitev odpadkov, pravičnejši prispevki pri kanalizacijah in vodovodih, ter nov lovski zakon. Deželna vlada je sklenila, da se bo ustanovilo pet prostorov

za odstranitev odpadkov. Celovec, Beljak, Spittal ob Dravi, Wolfsberg in Šentvid od Glini. Ti prostori predstavljajo pas centralizacije, s katero hoče deželna vlada preprečiti, da se pojavljajo smetišča po vsej Koroški, ki ogrožajo okolje in predvsem pitno vodo. Ustvarila naj bi se regionalna občinska društva, katera bi bila odgovorna za odstranitev odpadkov, potem ko bi občina razpisala to mesto. Zakon predvideva, da se odstranijo vsa smetišča pol leta po zgradbi centralnih smetišč. Pod točno opisanimi pogoji lahko določi deželna vlada posameznim občinam, da uporabljajo stara smetišča naprej.

Deželna vlada je sklenila ustvariti bolj pravičen doprinosni del, kar se tiče vodovodov in kanalov. Pri tem je navedla deželna vlada več vrst davčine. Ena od teh bi bila, da mora dotični, ki se hoče pridružiti neki kanalizaciji ali vodovodu polovično ceno, ki jo mora plačati pri pridružitvi. Istočasno pa morajo plačevati lastniki nepremičnin, ki so že obdelane, isto ceno naprej, kot so jo plačevali do sedaj. Zadnja možnost pa bi bila, da bi občina kasirala pristoj-

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Oton Župančič

Veronika Deseniška

Tragedija v dve delih (petih dejanjih)
OB STOLETNICI PESNIKOVEGA ROJSTVA

Scena: VLADIMIR RJAVEC
Kostumi: MIJA JARČEVA
Glasba: MOJMIR SEPE
Režija: JOŽE BABIČ

ČETRTEK, 8. DECEMBRA 1977, OB 13.30
V MESTNEM GLEDALIŠČU V CELOVCU

NA OSREDNJO PRIREDITEV VABI KRŠČANSKA KULTURNA
ZVEZA V CELOVCU

GOSPODARSKI KOMENTAR:

Kdo bo obdržal zastavo?

V gospodarsko-socialnem loncu avstrijske družbene politike je konec minulega tedna pošteno zavrelo. Vzrok: Pred nekaj tedni je socialistična frakcija v parlamentu predložila osnutek vrste ukrepov v zvezi s prepotrebno sanacijo državnega proračuna za zmanjšanje državnih dolgov. S tem je prišlo do političnega akta, ki je nasprotoval običajem vladanja v zadnjih 30 letih.

Doslej so se glede vseh gospodarsko-socialnih vprašanj v naši državi najprej zedinili tako imenovani socialni partnerji. To so bili predstavniki zvezne gospodarske zbornice, sindikalne zveze in zvezne kmetijske zbornice, v bistvu predstavniki delojemalcev in delodajalcev ter predstavnikov glavne samostojnih poklicev. Šele na njihov sporazum sta dala vlada in parlament svoj „ja“ ali „ne“.

Tokrat je bil postopek docela drugačen. Vlada v zvezi z ukrepi za sanacijo državnega proračuna socialnih partnerjev ni vprašala, marveč je poslala „v ogenj po kostanje“ socialistične poslance, da prezentirajo in zagovarjajo ukrepe za vskladitev državnih dohodkov z državnimi izdatki. Pred tem svojim korakom predstavnikov delodajalcev in samostojnih poklicev za njihovo mnenje ni vprašala.

Zaradi tega je v petek minulega tedna v parlamentu pošteno zavrelo. Zavrelo ni le med predstavniki vladne stranke in med opozicijskima strankama, zavrelo je tudi med predstavniki socialnih partnerjev. To pa zaradi tega, ker SPÖ, ki v bistvu predstavlja delojemalce, ni bila pripravljena, da korigira to ali drugo postavko svojega paketa za sanacijo državnega proračuna in s tem povezano za pokritje inozem-

skih dolgov Avstrije. Zato sta ÖVP in FPÖ, katerih politično dejavnost v bistvu financirajo industrialci in združenja trgovine, stopili v skupni fronti proti frakciji SPÖ.

Trdo jedro konflikta: Socialisti v parlamentu so zahtevali novelo na področju zakonov glede dohodninskega davka, davka na korporacije, davka na zabave ter davkov na premoženje, na promet, na obrtno dejavnost in na alkoholne pijače. K temu nekaj pomembnih stališč govornikov v parlamentu:

● Brösigke (FPÖ): mi pravimo k temu ne in še enkrat ne, ker je zavedni zakon nemoralen.

● Sallinger (ÖVP), predsednik zvezne gospodarske zbornice: Tak gospodarska politika nima družbeno-političnega cilja. Vedno smo bili pripravljeni, da doprinesemo svoj delež k gospodarski stabilizaciji, toda če gre vse le na naš ra-

čun, potem pomeni to slabljenje gospodarske moči naše države. V ostalem vidimo v sedanjem paketu metode, ki jih doslej v tako delikatnih gospodarsko-političnih vprašanjih nismo poznali.

● Blecha (centralni tajnik SPÖ): Dohodki iz davka na dohodek in davka na premoženje stagnirajo iz leta v leto, medtem ko dohodki iz davka na zaslužek delojemalcev močno naraščajo, ker se njihov znesek obračuna mesečno ob izplačilu zaslužka. S tem nesorazmerjem je treba napraviti konec, ker so po dosedanji poti obdavčenja blaginjo prebivalstva v bistvu financirali delojemalci.

Te izjave k bistvu problematike uravnoteženja dohodkov države z njenimi izdatki zadostujejo. Vprašanje, ki na tem področju stoji v prostoru, se glasi: kdo bo na področju gospodarsko-socialne politike v prihodnje držal zastavo? — Tisti, ki jo je v tem — izgleda najbolj vročem konfliktu med socialnimi partnerji dvignil, ali pa tisti, ki jo hoče dobiti v roke?

Odgovor na to vprašanje bomo dobili najprej čez leto dni. Zaenkrat stojijo stvari tako, da bo paket zakonov za strožje obdavčenje stopil v veljavo s 1. januarjem 1978, to pa s socialistično večino v parlamentu. Kaj bo s tem v zvezi navrh napravila opozicija, je odprto vprašanje. (bl)

Položaj slovenske narodne skupnosti v Avstriji

Zastopnika obeh osrednjih organizacij dr. Grilc in dr. Zwitter sta dejala, da bo slovenska narodna skupnost v Avstriji vztrajala v svojem boju do uresničitve njihovih pravic kot tudi do popolne enakopravnosti in neoviranega razvoja.

Dr. Grilc in dr. Zwitter sta pred kratkim predložila uredniku časnika zveze komunistov Jugoslavije „Komunist“ mnogo dejstev o poslabšanju položaja jugoslovanskih manjšin v Avstriji, ki ga je povzročilo nasilno ljudsko štetje, poskus ukazoniti zakon, ki je usmerjen proti narodnim skupnostim v Avstriji, kot tudi delovanje šovinističnih in reakcionarnih sil v zveznih deželah na Gradiščanskem, Štajerskem in Koroškem.

Zastopnika koroških Slovencev sta izrazila, da so bili koroški Slovenci kot tudi ostale jugoslovanske manjšine v Avstriji, vedno pripravljeni do sporazuma, kot to dokazuje več primerov.

Ker zvezna vlada ni v stanju, da bi privedla problem do konstruktivne rešitve, so koroški Slovenci prisiljeni si vzeti pravico sami, sta izrazila dr. Grilc in dr. Zwitter. V tem (Dalje na 8. strani)

na obsodi zaradi kršitve človekovih pravic, v tem primeru pa je fašistični režim Argentine dobil pomoč s strani komunistične stranke, katera je svatovala Kubi, Kitajski, SZ in ostalim vzhodnim državam, naj se vzdržijo glasu, kar se je tudi zgodilo.

Ni izgleda, da bi lahko v naslednjem času prišlo do kakšnih bistvenih sprememb (Dias Bezzena: „V naslednjih desetih letih se ne bomo pogovarjali z nobenim, ne civilisti, ali so to politiki ali pa zastopniki sindikatov“). Neverjetno je, da bi prevzeli v naslednjem času oblast civilisti, menijo celo zastopniki strank. Največ politikov se že zadovolji z konzultacijo. Prevzeti oblast pa nihče noče. Zadnji, ki se je upal kaj sličnega izreči, je bil Hector Hidalgo Solá, argentinski poslanec v Venezueli. Po nekem pogovoru s prijateljem, predsednikom Videlo je govoril o prehodu k demokraciji in civilni vladi! Dva dni pozneje ga je ugrabil neki komandos mornarice in od tistega časa ga nihče več ni videl.

Kratke vesti

EKSEKUCIJE NA KITAJSKEM

● Potniki, ki so se zadnje mesece mudili na osrednjem Kitajskem, pripovedujejo, da so kitajske oblasti zadnje čase usmrtille precej ljudi, obtoženih protirevolucionarnih dejavnosti, še zlasti pa sodelovanja z „bando štirih“. O smrtnih obsodbah govorijo tudi „Tace bao“, stenski plakati.

ATENTAT V BASKOVSKI VASI

● V baskovski vasi Irun blizu San Sebastian, so trije neznani mladeniči, ki so verjetno člani ETA, iz avtomatskega orožja ubili policijskega narednika Joseja Diaza Fernandez, ko je stopal v svojo hišo. Policijski narednik je bil na mestu mrtev, mladeničem pa je z ukradenim taksijem uspelo pobegniti in policiji jih ni uspelo najti. Organizacija ETA je pred mesecem dni sporočila, da ne bo konec atentatov in podobnih akcij tako dolgo, dokler Baski ne bodo svobodni. Po drugi strani trdijo, da takšni atentati in akcije ne bodo prispevali k sporazumu in hitri rešitvi baskovskega nacionalnega problema. Pričakovati je namreč, da bi lahko prišlo do podobnega dogovora o samostojnosti te pokrajine kot s Katalanijo.

SUAREZ PRI SCHMIDTU

● V Bonnu sta se 4. novembra pogovarjala nemški zvezni kancler Schmidt in španski minister Suarez. Zvedelo se je, da je Suarez zahteval od Schmidta, da Zvezna republika Nemčija podpira sprejem Španije v EGS. Suarez se je pretekli teden prav tako srečal tudi z predsednikom ZRN Walterjem Scheelom in z ministrom za zunanje zadeve Hansom Genscherjem.

INDIJSKI PREMIERMINISTER

PREŽIVEL NEZGODO

Z LETALOM

● V Indiji so praznovali kot čudež, da je preživel 81-letni premier Morarji Dassai nezgodo z letalom, pri kateri se je smrtno ponesrečilo 5 ljudi. Dassai se je pri tej nezgodi samo urezal na rokah in nogah. Vojaško letalo tipa „TU 124“ je v nevihti izgubilo orientacijo in letelo mimo 750 km od Kalkutte oddaljenega letališča Jorhat, in je potem padlo 14 km od tam v rižno polje. 5 oseb je pri tej nesreči izgubilo življenje, Dassaijev sin Kintibhai in več drugih oseb pa si je polomilo kosti.

GIEREK K PAPEŽU

● Poljskega predsednika Edwolda Gierka bo na njegovem večdnevnom obisku v Rimu sprejel tudi papež Pavel VI. Že 14 dni poprej bo obiskal papeža poljski primas kardinal Wyszyński. Pri obeh obiskih se bodo gostje papeža pogovarjali najbrž o položaju Cerkve na Poljskem.

CAPUCCI POMILOŠČEN

● Melhitični nadškof v Jeruzalemu, Capucci, ki je od leta 1974 v izraelskem zaporu zaradi aktivne bodilne organizacije (PLO), je bil na prošnjo papeža pomiloščen od izraelskih oblasti in bo v nedeljo prispel v Rim. V Rimu se bo v samostanski bolnišnici odpočil, ker je v slabem zdravstvenem stanju.

CARTER ODPOVEDAL SVOJE

SVETOVNO POTOVANJE

● Ameriški predsednik Jimmy Carter je sklenil, premakniti svoje svetovno potovanje, katero je name-raval pričeti 22. novembra. Carter hoče doma pričakati, ali bo sprejel kongres njegov energetski program. Kot nov termin je Carter določil začetek januarja. Carter hoče do takrat izrabiti čas in si pridobiti dovolj zagovornikov za njegov energetski program.

Jugoslavija kritizirala Avstrijo

Neupoštevanje pravic narodnostnih manjšin predstavljajo resne ovire v odnosih med sosednimi državami, je rekel jugoslovanski delegat na beograjski KSZE-konferenci. S temi besedami je opozoril svet, da Avstrija, med drugimi deželami, še ni zadostno rešila manjšinskega problema.

Devetak je najprej še enkrat razložil načelna izhodišča SFRJ, kar zadeva človekove pravice v sklopu deklaracije o načelih, ki naj veljajo v odnosih med podpisnicami, in nato opozoril na jugoslovansko prakso in teorijo obravnavanja pravic manjšin.

Narodnosti v Jugoslaviji uživajo vse pravice kot vsi jugoslovanski narodi, tako na gospodarskem, političnem in kulturnem ter drugih področjih ne glede na njihovo število. Propagiranje in širjenje nacionalne neenakosti ali kakršnokoli podpihovanje narodnostne, rasne ali verske nestrpnosti je protiustavno in kaznivno.

„Zato je za Jugoslavijo, njeno angažiranje v dvostranskem, v evropskem in svetovnem merilu, to je v okviru Združenih narodov in na druge načine — pri krepitevi pravic manjšin, s sodelovanjem med državami in z izboljševanjem obstoječih določil v mednarodnih instrumentih, in se tičejo teh vprašanj, načelna zadeva,“ je rekel Devetak, ki je poudaril pozitivno vlogo manjšin v mednarodnih odnosih kot dejavnika zbližanja. „Temu nasproti pa politika asimilacije in neupoštevanja pravic narodnostnih manjšin predstavlja stvarno oviro za razvoj odnosov in sodelovanja med državami, zlasti sosednjimi, pa tudi širših mednarodnih odnosov v regiji, kjer manjšine živijo.“

Devetak je nato konkretno spregovoril o naših manjšinah v sosednjih državah in poudaril, da je Jugoslavija utemeljevala svoje odnose s sosedi vselej na načelu spoštovanja suverenosti in ozemeljske celovitosti ter nevmešavanja v notranje zadeve. Ob tem je opozoril na govor predsednika Tita v Helsinkih leta 1975, ko je med drugim dejal: „Tu želim slovesno potrditi, da smatra moja država to načelo (nedotakljivosti meja) za obvezno tako zase kot za svoje sosedje, kar zadeva obstoječe meje, določene bodisi z mirovnimi pogodbami ali z drugimi veljavnimi mednarodno pravnimi instrumenti, ki so jih podpisale vlade Jugoslavije in nekaterih njenih sosed ali pa one skupaj z vladami drugih držav.“

„Izhajajoč iz tega,“ je rekel Devetak „smo globoko prepričani, da je odprtost meja za svoboden pre-

tok ljudi, idej, dobrin in tako dalje najboljši način tudi za ustvarjanje pogojev, za nemoten razvoj narodnostnih manjšin ob vzajemnem zupanju in vsestranskem sodelovanju.“ Pri tem je opozoril na pomen osimskih sporazumov, s katerimi sta Italija in Jugoslavija ponovno potrdili privrženost načelu zaščite italijanske manjšine v Jugoslaviji kakor tudi slovenske v Italiji na najvišji možni ravni. V italijanskem parlamentu so bili sprejeti sklepi, za pripravo ustreznih pravnih predpisov. Devetak je opozoril tudi na napredek, dosežen pri varstvu manjšin med našo državo in Romunijo ter Madžarsko.

Ob tem pa je opozoril tudi na resne kršitve pravic manjšin, ki izhajajo iz sedmega načela v naši soseščini. „Še zmeraj obstajajo resni problemi, ki jih moja vlada vztrajno skuša razrešiti tako na dvostranski kot na mnogostranski ravni... Prav zaradi tega bi bilo potrebno narediti korak naprej pri uresničevanju ustreznih načel

Argentina: še dolga pot do demokracije

Avstrijska nogometno moštvo se pelje na svetovno prvenstvo v nogometu 1978 v Argentino. Kdo ve, kaj se dogaja v Argentini, v državi s fašistično vojaško diktaturo? Nekoč se je v Argentini dalo živeti, bila je država z največ človeškimi pravicami in največjo premožnostjo cele latinske Amerike. Odkar je prevzela vojaška junta umor in mučenje. Živiljenjski standard pada, kako pa naj bi se uredil nov družbeni red, o tem pa je vojaštvo popolnoma skregano.

Najbogatejši se srečavajo v najboljših hotelih in kupujejo v najboljših trgovinah, kamor se pustijo pripeljati od šoferjev, pri katerih se vidi, da nosijo pod suknjicem pištolo, da bi, če bi bilo treba braniti gospode, otroke pa pošiljajo v švicarske internate, kar štejejo kot znamenje za premoženje. V državo, katera je bila pred dvesto leti najbogatejša država cele Južne Amerike, so se preselili po koncu druge svetovne vojne največji del vojnih zločincev iz Nemčije in Evrope. Danes je to bogastvo propadlo in Argentina ima videz ene najbolj revnih držav na svetu. Delavci pa živijo v večnem strahu v svojih siromaških četrtih.

24. marca 1976 je prevzelo ob-

sklepne listine,“ je rekel Devetak in, ne da bi omenjal dve sosednji državi, opozoril na to, da morajo vse države udeleženke beograjskega sestanka izpolnjevati vse mednarodne obveznosti, ki so jih sprejele do narodnostnih manjšin, bodisi da gre za obča načela in določila mednarodnega prava ali za konkretne pogodbe in sporazume.

„Razumljivo je tudi, da ne moremo biti zadovoljni s stanjem na tem področju,“ je opozoril Devetak na drugi problem ob naših mejah, „vse dokler narodnostnim manjšinam kratijo pravice, določene z mednarodnimi sporazumi ali pa celo zanikajo njihov obstoj. Globoko smo prepričani, da svobodno izražanje etničnih in nacionalnih značilnosti narodnostnih manjšin ne sme biti odvisno od tega, ali jih neka vlada formalno priznava ali ne,“ je rekel Devetak, ki se je na koncu še enkrat zavzel za dosledno izpolnjevanje sklepne listine. Jugoslovanska delegacija je pripravljena dati tudi ustrezne praktične predloge.

last v Argentini vojaštvo in razvil fašističen režim kot ga je v Čilu razvil Pinochet. 1946 je prišel na oblast Juan Peron, kateremu je takrat uspelo dobiti na svojo stran največji del argentinskega prebivalstva, ta pa se je zavl v nepregledne kupčije, tako, da ga je po devetih letih nagnalo vojaštvo iz dežele v izseljenstvo, od koder so ga morali poklicati zopet nazaj, ker vojaštvo ni moglo vladati proti njegovim pristašem. Po njegovi smrti se je začel boj za nasledstvo, boril se je vsak proti vsakemu, levičarji proti desničarjem, umorilo pa se je mnogo nedolžnih. Isabela Peron, naslednica Juana Perona je zapeljala državo v totalni bankrot, v državi je bil pravi kaos. Vsa-kih pet minut se je zgodil politični umor, tako da je zopet začelo vojaštvo premišljati, kako bi napravilo red v deželi. Policija in vojaštvo je začelo loviti intelektualce in levičarje, ali to kar so oni smatrali za levičarja, tako da je do danes brez sledu izginilo okoli 70.000 ljudi. Človekovih pravic fašistični režim sploh ne pozna. Vse kršitve človekovih pravic pa upravičuje junta z „bojem proti levičarski subverziji“ (Videla). Vatikanski delegat pri konferenci za človekove pravice ZN v Ženevi je zahteval, da se Argenti-

ZELEZNA KAPLA:

„Skupna Koroška“ - mladinski seminar

Mladinski referat koroške deželne vlade je vabil pod temo „Skupna Koroška“ zastopnike mladinskih organizacij na dvodnevni seminar v soboto in nedeljo v hotel „Schloßpark“ v Železni Kapli.

Kot referenta sta bila povabljeni prof. dr. Vospernik in dvorni svetnik dr. Unkart.

Prof. dr. Vospernik je orisal položaj slovenske narodne skupnosti na Koroškem, kot je sam rekel, iz vidika koroškega Slovence. Posegel je nazaj v šesto stoletje, v čas, ko so se Slovenci v tem kraju naselili. V smislu, da je treba najprej prebaviti in predelati zgodovino, če hočemo obstoječe probleme in konflikte dejansko rešiti, je podal stvarno sliko, ne da bi vrednotil življenjsko pot koroških Slovencev od začetkov do danes. Iz njegovega predavanja je postalo za vse navzoče razvidno, da se pomika naseljitveno območje slovenskega življa permanentno od severa proti jugu. Postalo je jasno, da ta razvoj sgradi mišljenje, držo in mentaliteto Slovencev. Izhajajoč iz te osnove je za vsakega sprejemljivo razložil današnji položaj slovenske narodnosti na Koroškem.

Glede preštevanja 14. novembra 1976 in julijskega zakona o narodnih skupnostih je dejal, da je bil ta postopek po izseljevanju leta 1942 največje ponižanje slovenske narodnosti na Koroškem. Slovenci so bili pripravljeni za pragmatično rešitev narodnostnega vprašanja, vendar geneza zakona o narodnostih tega ni dopuščala. Na nemško govoreče Korošce je apeliral, naj naredijo večji korak k spravi in naj ne pričakujejo tega koraka od slovenske narodne skupnosti, ki je že tako tesno porinjena ob zid, da si večjega koraka ne more več privoščiti.

Vospernikovo predavanje, ki so ga mnogi nemško govoreči udeleženci ocenili kot nepričakovano stvarno in konstruktivno, je ustva-

rilo zelo ugodno izhodišče za prvi pristop iskanja možnih rešitev narodnostnega konflikta na Koroškem.

Dvorni svetnik dr. Ralf Unkart je v svojem obširnem uvodu izrazil svoje priznanje in močno potrdil Vospernikova izvajanja. Precej preko njihove dejanske vrednosti je nato govoril in našteval razne svoboščine, ki jih ima slovenska narodna skupnost na podlagi demokratske ureditve avstrijske države, močno je poudaril živo organizacijsko delovanje (nad 90 društev) Slovencev na Koroškem. V tem sklopu pa se ni dotaknil dejstva, da močno društveno razgibanje ni dokaz zadovoljivega položaja Slovencev, temveč dokaz njihove močne življenjske volje.

Julijski zakon o narodnih skupnostih je označil kot minimalno, vendar dano rešitev manjšinskega vprašanja, ki jo je treba sprejeti in izkoristiti. Obžaloval je bojkot tega zakona, predvsem sosveta za narodne skupnosti, ker bi imeli Slovenci preko sosveta možnost, čim bolj učinkovito izrabiti možnosti, ki jih daje zakon, predvsem denarne podpore, in zakon tudi v smislu boljše zaščite manjšine izpopolniti in delno spremeniti.

V diskusiji sta nastali kar od začetka dve fronti, na eni strani predvsem politične nemško govoreče organizacije, na drugi pa Slovenci, ob podpori nekaterih zastopnikov konfesionalnih organizacij. Z nemško govoreče strani je zakon o narodnih skupnostih nekaj danega, s čimer se je treba strinjati; za zastopnike slovenskih mladinskih organizacij: Zvezo slovenske mladine (Teodor Domej), Katoliško mladino (Herbert Seher), Slovenske skavte (Dragašnik) in Koroško dijaško zvezo (Miha Zablatnik) — kakor za večino konfesionalnih organizacij, pa iz nam dobro znanih razlogov ta zakon kot podlaga za zadovoljivo rešitev in kot garant

za obstoj slovenske narodne skupnosti na Koroškem ni sprejemljiv. Razgovor v nedeljo je bil posvečen konkretnim korakom, ki bi svoje doprinesli k rešitvi trenutnega konflikta in vzdušja na Koroškem. Koroška dijaška zveza je ponudila svoj model in svoje moči za zadovoljivo informacijo izvenstoječih in ustvarjanje pogojev za dobro sožitje obeh narodnih skupnosti. Josef Mandl, zastopnik Delovne skupnosti katoliških organizacij, pa je poudaril važnost iskanja mirnih poti za rešitev kot ga prakticira Akcija koroških kristjanov za razumevanje obeh narodnih skupnosti in ponudil za to seminar o nenasilni obrambi, kakršen je bil pred kratkim v Vernberku. Drugače je bila diskusija nadaljevanje, utrjevanje lastnega izhodišča in mnenja. V dialog s slovenskimi zastopniki so se še največ spustili zastopniki Socialistične mladine,

ki so močno poudarili, da jim bolj močno solidarno podporo preprečuje premočno dominiranje komunističnih sil v solidarnostnih komitejih.

Kot zaključke tega seminarja lahko imenujemo, da bodo mladinske organizacije skušale vplivati na enostransko poročanje javnih občil, ki vzdušje merodajno oblikujejo, da bodo v svojih občilih pisale objektivno, notranje koroška kulturna izmenjava in medsebojna informacija s ciljem, da se odpravijo predsodki, neumestno vrednotenje in podtikavanje.

Čeprav na seminarju ni uspelo odstraniti dveh front, ki obstajata na Koroškem, ga lahko smatramo kot pozitiven korak k medsebojnemu razumevanju. Če je ta ocena tudi dejansko umestna, bo pokazala bodočnost.

Miha Zablatnik

Dogodek v Celovcu

V Celovcu se je pred nedavnim zgodil vesel dogodek. Za otroke se je pričela „slovenska šola“. Tistim, ki ne poznajo celovških razmer, moramo pojasniti, da v Celovcu, kjer živi verjetno več Slovencev kot v marsikateri občini, ki jo krasijo od nedavnega dvojezični krajevni napisi, v nobenem otroškem vrtcu in v nobeni ljudski šoli ni slovenščine — ne v obliki običajnega jezika ne v obliki učnega predmeta. Nekaj staršev se je v skrbi za otroke povežalo in zastavili so si cilj, ustanoviti v Celovcu otroški vrtec.

Ob delu, ko so začeli ustvarjati pogoje za uresničitev cilja, pa so spoznali tudi težave in zapreke. Uvideli so, da se otroški vrtec ne da ustvariti od danes na jutri. Kaj storiti, ko otroci ne čakajo na tisti

dan, ko se bodo odprla vrata otroškega vrtca, kjer bodo lahko spregovorili tudi v materinščini? Iz zadrege je nastala nova ideja: občasno zbirati otroke, jim nuditi prostor in okolje, kjer lahko spregovorijo v „javnosti“ tako kot so navajeni od doma. Nastala je „slovenska šola“, ki je letos v drugič odprla svoja vrata dvojezičnim otrokom. Otroke poučujeta učiteljica gospa Rezika Iskra in učitelj g. Janko Urank. Pouk je v Mohorjevi hiši v 2. nadstropju vsak petek od 14. do 16. ure.

Od časa do časa razveselijo otroke tudi lutkarji KDZ.

Otrokom v veselje je tudi telovadba v telovadnici Slovenske gimnazije prav tako ob petkih od 16. do 17. ure, ki jo vodita gospa mag.

Maja Kupper in učiteljica Marica Tischler.

Starši so ob svojih prizadevanjih morali ugotoviti, da ni kake ustanove, ki bi imela v svojem programu cilj skrbeti za predšolske otroke.

Ko so nastopali pri ustanovah in uradih, so doživljali, da kot privatne osebe ne morejo vedno učinkovito zastopati svojih teženj. Poročila se je misel, ustanoviti samostojno društvo, ki bo boljša osnova za uspešno in organizirano delo s ciljem ustanoviti vrtec. Društvo se imenuje „Naš otrok“ in ima sledeče namene:

1. da podpira in pospešuje vzgojo in varstvo otrok v predšolski dobi in v dobi obveznega šolanja,
2. da pomaga otrokom razvijati vsestranske stvariteljske sposobnosti,
3. da omogoča otrokom v predšolski dobi in v dobi obveznega šolanja, da se učijo slovenščine in se seznani s slovensko kulturo,
4. da nudi staršem strokovno pomoč in nasvete v vprašanih vzgoje in šolanja otrok.

V ponedeljek, 24. oktobra 1977, je bil ustanovni občni zbor, na katerem so navzoči soglasno sprejeli pravila in izvolili upravni odbor, ki mu predseduje ga. Marija Šikornja. V odboru so še Rezika Iskra, Magda Wedenig, Janko Merkač, dipl. arh. Marjana Kunčič, mag. Franc Wedenig, Miha Zablatnik, dr. Pavel Apovnik in dr. Marija Pušnik.

Občnega zbora sta se udeležila kot zastopnika osrednjih organizacij tudi tajnika Zveze slovenskih organizacij dipl. inž. Feliks Wieser in član predsedstva Narodnega sveta mag. Jože Wakounig.

Odboru, ki si je zastavil cilj, čimprej uresničiti željo po otroškem vrtcu v Celovcu, sta zastopnika osrednjih organizacij zagotovila pomoč in podporo. Vse pa, ki želijo, da bi cilj čimprej dosegli, vabimo, da postanejo člani društva, ali pa na kak drug način pomagajo.

Vzgajamo našo mladino v samostojnost ali odvisnost?

Vsaka mladinska organizacija, ki se trudi in bori tudi za svojo samostojnost, svojo zavest in razumevanje, ima na tem področju večje težave, kakor organizacije odraslih, ki se potegujejo za iste vrednote. Mladinske organizacije so na slabšem že zaradi svojega imena „mladinske“. Mladi človek ali mladinska organizacija bosta lahko čim bolj prosta in aktivna, tem bolj tolerantna, samozavedna in samostojna je družba, predvsem pa voditelji v tej družbi, v kateri živi. Tudi za odnos mladina-odrasli velja isto geslo, ki ga Slovenci velikokrat uporabljamo pri naših demonstracijah in protestnih zborovanjih:

„Narod, ki druge zatira, sam ne more biti svoboden“

Ta stavek ima povsod svojo veljavo, kakor za druge, tako tudi za nas same. Za razmerje do mladinskih organizacij, ali bolje rečeno za razmerje do mladine velja prav tako, da družba, skupnost, ki (svojo) mladino zatira, sama ne more biti svobodna. O zatiranju ni le tedaj govora, če je usmerjeno na uničenje, temveč tudi tedaj, če se dejavnost nekoga iz ne nujno potrebnih razlogov omejuje ali usmerja manipulativno ali pod pritiskom gmotnih sredstev v namene oblasti posameznikov, skupin ali institucij in se s tem sili prizadeti iz vloge subjekta v vlogo objekta.

Koroški Slovenci se zavzeto in

odločno branimo, da bi nas porinila koroška in avstrijska oblast iz vloge subjekta v vlogo objekta. Globalno za nas vloga objekta v avstrijski družbi ni sprejemljiva, ker ni naravno biti kot človek objekt in nam ta vloga ne zagotavlja, da bomo preživeli. Saj eno pogojuje drugo.

Za naš nadaljnji obstoj pa smo tudi sami zadolženi. Zadolženi smo, da tega, kar od drugih zahtevamo, sami izpolnjujemo, da to, kar drugim očitamo, sami ne delamo.

Če bomo postali (ostali) objekt, je tudi od nas samih odvisno. Odvisno od tega, kako učinkovito sami proti temu delamo, kako uspešno bomo vzgojili našo mladino, ki je že danes sonositelj borbe in življa, v samozavedno, samostojno in ugledne osebnosti. Kajti taki ljudje so največji garant za uspešno in zadovoljivo zastopanje, za zdravo skupnost in predvsem zato, da se koroški Slovenci morda že v naslednji generaciji vsaj sami ne bomo več klali in si nasprotovali.

Mladinski referat Narodnega sveta koroških Slovencev zavestno ni samostojna organizacijska oblika z lastnim članstvom. Svojo nalogo vidi na eni strani v ustvarjanju okolja, ki je čim bolj svoboden in nudi odkrito zavetje, ki je za vzgojo in razvoj mladine nujno potrebno, na drugi strani pa daje na izobraževalnem sektorju ponudbe za izoblikovanje v samostojno in samozavedno osebnost.

Mladini nuditi pogoje za sodelovanje

Med drugim je tudi cilj mladinskega referata NSKS, ustvariti pogoje in nuditi možnosti, da mladina sooblikuje tisti delokrog, pri katerem sodeluje kot subjekt. K temu spada poleg tolmačenja in razlaganja družbenih vplivov, tako izvenslovenskih kakor notranje-slovenskih in slovensko-nemških. Prav tako pa tudi spoznavanja lastne duševne stopnje, duševne strukture, lastnega „jaza“ kot predpogoj za izpolnjevanje lastne osebnosti. Specifična osebnostna šolanja v obliki komunikacijskih in retoričnih treningov, kakor organizacijska šolanja so eden izmed bistvenih pristopov k temu. Prizadevanje pa gre tudi v to smer, da se mladinec ali mladinka ne sili od vsega začetka, ali kot predpogoj za posluževanje se možnosti, ki jih nudi mladinski referat, v določene ali celo neobhodne dane strukture, ki bi mlado osebnost bolj omejevale kot pospeševale pri razvoju lastne osebnosti.

Jasno je, da ta prijem mladinskega dela v našem današnjem položaju, ko se od mnogih strani osporava tako zastopstvo kakor veljavnost raznih institucij koroških Slovencev. Vendar ravno naše obnašanje, ki je istočasno naš odgovor tem osporavanjem, do lastnih ljudi, do tistih, na katere imamo vpliv ali na katere hočemo vplivati, kaže upravičenost ali neupravi-

čenost takih trditev, ki imajo seveda v prvi vrsti taktičen pomen.

Trebaja najti pot samostojnega nastopanja

Po mojem je postala slovenska mladina na Koroškem že do neke mere objekt predvsem obeh osrednjih organizacij. Avstrijska družba sili ti dve slovenski zastopnici v tako vlogo, da se bi morala braniti ali upirati. Sprejem te vloge pomeni prav tako reagirati. Reagiranje, ki gotovo dominira v našem političnem postopanju, pa ni neposredni izraz samostojnosti in samozavesti. Zato je po mojem treba iskati možnosti in poti, da pridemo na raven samostojnega in samozavednega postopanja, v agiranje. Vsak človek raje pretežno agira, ker so v tem postopku dani veliko večji pogoji, da pridejo do veljave lastne potrebe, težnje in želje. Pri čemer obstaja pri reagiranju nevarnost, da tisti, ki agira in s tem provocira naše reagiranje, dejansko določa našo pot.

Še bolj važno kakor naše kategoriziranje našega postopanja v zgornjem smislu je, da vzgajamo našo mladino tako, da bo sposobna za agiranje. Ta vzgoja mora biti usmerjena tako, da usposobi mladino, da bo dejansko napredna, ne da si ji bi bilo treba iz dneva v dan sami prigovarjati, da je, ker ni. Če uporabljamo besedo napredni, imam v mislih uravnotežene človeka, ki pozna svoje slabe

in dobre strani, ki se ne sramuje samega sebe, ki je odkrit do sebe in sočloveka, ki je tolerant, ki spoštuje drugo mišljenje, ki nima komunikacijskih težav in ki ve, da tudi sam ni popoln. Te vrednote, ki so vsebovane v pojmu „napreden“, nam zelo manjkajo. Jasno je, da pritisk, pod katerim živimo, in strah, ker se naše število permanentno manjša, ne pospešuje gojitve teh vrednot. Kakor pa je družba merodajen faktor za izoblikovanje osebnosti, smo mi sami tudi merodajen faktor.

Navsezadnje se izoblikujemo hote ali nehoti, zavestno ali podzavestno mi sami, kakor nosimo zadnjo odgovornost za nas tudi mi sami. In navsezadnje ne sestojijo ljudje iz družbe, temveč je družba sestavljena iz posameznih ljudi. V kolikor pa so posamezniki pasivni ali aktivni, v kolikor reagirajo ali agirajo, je prej od njih samih odvisno.

Polanškove besede, ki jih je sprejela Koroška dijaška zveza za svoje geslo, „vstani in se brani, če res si sin svobodoljubnega očeta“ morajo postati v veliko večji meri geslo nas vseh, predvsem pa geslo mladinske vzgoje v tej interpetaciji, da vzgajamo našo mladino tako, da bo sposobno braniti se in se boriti za svobodo. Istočasno pa mora biti naše postopanje in življenje tako, da bo mladina videla, občutila in vedela, da so njih očetje oziroma voditelji SVOBODOLJUBNI!

miha zablatnik

Uspešen izlet otroške skupine društva „Vinko Poljanec“ iz Škocijana

Na dan avstrijske zastave, 26. oktobra, je društvo „Vinko Poljanec“ organiziralo in financiralo izlet za naše najmlajše. Tega izleta se je udeležila lepa skupina otrok — kar 32 po številu.

Nahrbtniki, napolnjeni z mavžno in otroški obrazi polni pričakovanja — tako smo se z avtopodjetjem Sienčnik odpeljali proti Celovcu, kjer smo se prvič ustavili v „medvedjem vrtu“. Tu smo si ogledali medvede raznih ras, od medveda kosmatinca do belega medveda. Veliko zanimanje so vzbudile tudi opice in papige. Nato se je avtobus podal proti Rožni dolini. Med vožnjo so otroci prepevali pesmi, katere je v kratkem času naštudirala Marija Hartman, ki z veliko vnemo vodi otroški zbor. Razveseljivo je, koliko so se otroci že naučili.

Preko Kotmare vasi smo dospeli v Bilčovs, kjer smo se ustavili pri gostilni Ogris. Ko smo se okrepčali, smo jo ubrali proti Rožeku, kjer je bil na programu obisk tamkajšnjega živalskega parka.

Navdušenje je bilo veliko, ko smo prav od blizu videli jelene, srne, divje prašiče, bizone, kozoroge, sove in drugo. Skoraj dve uri smo se mudili v parku in uživali pri krasnem vremenu vse te lepote. Prehitro je minil čas in morali smo se podati na pot proti domu. Preko Šentjakoba nas je peljala pot v

Šentjanž, kjer smo se zadnjič ustavili v gostilni Tischler in si ugasili žejo.

Med vožnjo smo se varno počutili pri našem šoferju, Šimeju Wruhlihu, ki je brezplačno žrtvoval nje-

Mlinar, ki z veliko požrtvovalnostjo vodi tedenske otroške sestanke, na katerih se ukvarjajo s slikanjem, ročnim delom, plesanjem, igranjem itd.

Zahvalimo se vsem, ki sodelujejo

gov prosti dan. Prijetno utrujeni smo se vrnili domov in vsi otroci so enoglasno želeli še več takih lepih izletov.

Prav posebno se je treba zahvaliti ob tej priliki naši učiteljici Helki

pri otroški skupini društva „Vinko Poljanec“ in jim želimo še nadalje mnogo uspeha in vztrajnosti pri tej važni in pomembni nalogi. Le tako si bomo obdržali našo mladino.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše dobre žene in matere, gospe

Marije Perč

nam je bilo izraženo od mnogih strani sožalje. Za vse te tople in tolažilne izraze sočutja se po tej poti iskreno zahvaljujemo. Pri srčna zahvala velja sestrām elizabetinkam za požrtvovalno oskrbo za časa bolezni, č. duhovščini za pogrebne obrede, cerkvenim pevcem in domačim pogrebcom, sosedom in vsem, ki so se z duhovnimi šopki ali molitvami spominjali naše drage pokojne matere. Iskren Bog plačaj tudi vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti!

Bistrica, dne 8. novembra 1977.

ŽALUJOČA ŠKRJANČEVA DRUŽINA

RTV V LJUBLJANI

Ponovitev oddaje lanskega leta, 16. novembra 1977, ob 18.45 „OD VSAKEGA JUTRA RASTE DAN“, 1. del.

Peli bodo: Mešani zbor „Danica“ iz Šentvida v Podjuni, mešani zbor „J. P. Gallus“ iz Celovca,

mešani zbor „Podjuna“ iz Pliberka, mešani zbor „Planina“ iz Sel, mešani zbor „Rož“ iz Šentjakoba oktet „Danica“ iz Šentvida ženski oktet „Obir“ z Obirskega.

GALERIJA HILDEBRAND V CELOVCU

Dne 12. novembra 1977: S pričetkom ob 20. uri bo predstavil poljski filmski režiser Krysztof ROGULSKY poljske kratke in eksperimentalne filme.

15.—17. novembra 1977: Cikel kitajskih filmov pod naslovom: Ji Gung premika gore. Predvajali bodo 12 filmov Jorisa Ivensa in Marceline Lorian kot opis potovanja v vsakdanjost nove Kitajske. Začetek ob 17.30 in 20.00. O tem

REKA PRI ŠENTJAKOBU (Zotlarjev Maksi nas je zapustil)

Vsi smo ga poznali pod imenom Maksi in ko si prišel k Antoniču na Reki v gostilno, si slišal vedno samo Maksi sem Maksi tja. Radi so ga imeli, sosedovega sina, tako Antoničevi kot tudi številni gostje, tuji in domači, katerim je služil, kjer je pač bilo potrebno.

Pred kratkim pa ga je odpeljal rešilni voz v bolnico, od koder je prišla dan navrh vest, da mu je odpovedalo srce, 24-letnemu Maksiju Kaufmannu, Zotlarjevemu z Reke pri Šentjakobu v Rožu. Ker starega „žebanja pri naparanemu“ (molitev ob mrtvaškem odru) ni več, mi dovolite, da povem na tem mestu to, kar bi pri „žebanju“ gotovo nekdo pravil. Ko je bil Maksi šele zrasel iz zibelke in je tako pač copotal po vasi, smo ga strašili že malo večji s tem, da smo ga vprašali: „Maksi, če pa je nož?“ Spustil je hipoma vse iz rok in jo popihal kot podlasica na vse grlo kričeč naravnost domov, pa če je bila igra še tako fletna.

Kratka je bila Tvoja pot od zibelke do groba, dragi Maksi. Ohranili Te bomo v lepem spominu.

F. K.

DAROV ZA TISKOVNI SKLAD

Hubert Woschitz, Spittal	200.—
Dr. Daniel Erlach, San Francisco	159.—
N. N., Strpna vas	150.—
Franč Ogris, Žihpolje	100.—
Simon Lepušić, Podgorje	100.—
Anton Okorn, Vinograd	100.—
Marija Golob, Plaznica	100.—
Ludvik Avgustin, Boja vas	100.—
Neža Dovjak, Bajtiše	50.—
Johan Roblek, Zgornji Kot	50.—
Jerica Prepadnik, Pliberk	50.—
Janko Grafenauer, Marija na Zilji	50.—
Andrej Dovjak, Srednji Kot	30.—
N. N., Vinograd	20.—
Rok Bučovnik, Goselna vas	20.—
Apolonija Dovjak, Srednji Kot	20.—
N. N., Vetrinj	12.—

ciklu je pisal znani francoski dnevnik Le Monde: „Na ravni kina je to revolucija!“

10.—23. novembra 1977: Razstava likovnih del Nizozemca Jana J. SCHOONHOVENA, ki se je rodil l. 1914 v Delftu. Schoonhoven pravi o svojem delu: „Gre mi pri mojih stvaritvah za obliko organizacije. Organizacijo elementov v tem smislu, da organizacija ne spremeni značaja, temveč ga okrepi; spremeni morda element kot takega, pač pa v tem smislu, da nastane nova celota, katere značaj ni v nasprotju z značajem elementa samega.“

PRIREDITVE

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO V CELOVCU vabi člane in prijatelje društva na

IZLET NA TOPICO (1649 m)

Zbirališče v nedeljo, 13. 11. 1977, ob 8. uri v Železni Kapli pred hotelom „Obir.“ Vodstvo izleta imajo kapelški planinci.

Vljudno vas vabimo na

KONCERT,

ki bo v nedeljo, 20. 11. 1977, ob 19.30 v dvorani gostilne Schwarzl v Pliberku.

Nastopa mladinski pevski zbor iz Maribora pod vodstvom prof. Branka Rajšterja.

Na prireditve vabita Slovenska prosvetna zveza in Krščanska kulturna zveza v Celovcu.

Vljudno vas vabimo na

KONCERT,

ki bo v ponedeljek, 21. 11. 1977, ob 19.30 v srednji dvorani Doma glasbe v Celovcu.

Nastopa mladinski pevski zbor iz Maribora pod vodstvom prof. Branka Rajšterja.

Na prireditve vabita Slovenska prosvetna zveza in Krščanska kulturna zveza v Celovcu.

LUTKOVNA SKUPINA KOROŠKE DIJAŠKE ZVEZE

vabi na lutkovno igro

„UŽALJENI MEDVEDEK“

Prireditelj: KPD „Drava“ v Žvabeku
Kraj: Farna dvorana v Žvabeku
Čas: sobota, 12. 11. 1977, ob 14.30
Prireditelj: Farna mladina v Vogrčah

Kraj: Ljudska šola v Vogrčah
Čas: sobota, 12. 11. 1977, ob 16.30
Prireditelj: Farna mladina v Šentlipšu

Kraj: Farna dvorana v Šentlipšu
Čas: nedelja, 13. 11. 1977, ob 9.15 (po sv. maši)

Kraj: Farna dvorana v Železni Kapli
Čas: nedelja, 13. 11. 1977, ob 11.00 (po sv. maši)

Prireditelj: Otroška mladina v Šentvidu
Kraj: pri Voglu v Šentprimozu
Čas: nedelja, 13. 11. 1977, ob 14.30

Pismi bralcev:

Liebe Freunde!

Am Donnerstag, dem 20. Oktober, führte der KSV in Salzburg eine Veranstaltung durch. Eingeladen waren zwei Kärntner Slowenen, die Mitglieder der KPÖ oder KPÖ-Unterorganisationen und der slowenischen Zentralorganisationen sind. Diese zwei Vertreter sprachen vor nicht einmal zwanzig Leuten über das VGG und welche Haltung die gesamte Volksgruppe dazu einnehmen sollte, vor allem wie man die minimalen Konzessionen(!) ausnützen sollte.

Das Salzburger Solidaritätskomitee für die Rechte der Minderheiten hat immer betont, daß das VGG durch und durch eine Verschlechterung der Lage der Volksgruppe bedeutet (wie auch die beiden Zentralorganisationen von Anfang an hervorgestrichen haben), daß es die Zersplitterung des zweisprachigen Gebietes bewirkt, und die Spaltung der Angehörigen der Volksgruppe bedeutet, indem plötzlich mehrere Kategorien von Kärntner Slowenen existieren. Und genau diese Tatsache bezeichneten

diese zwei Referenten als minimale Konzessionen der Regierung, als Reaktion auf den Kampf der Kärntner Slowenen, also als etwas Positives. Ist das nicht ein Hohn in Anbetracht der tatsächlichen Lage! Sie propagierten sogar, daß die einen Slowenen, die in die Ortstafel- und/oder Amtssprachenregelung hineinfallen, diese angeblich positiven Seiten des VGG besonders ausnützen sollen und daß die Hauptaufgabe darin bestehen muß, die Slowenen dabei zu beraten; die anderen sollen weiter für die Erfüllung des Artikel 7 kämpfen. Nicht der gemeinsame Kampf für die Gleichberechtigung wird an die erste Stelle gesetzt, sondern die rechtliche Hilfestellung zur Ausnützung des VGG für einen Teil der Volksgruppe. Versuchen sie hier nicht, die Aufspaltung der Kärntner Slowenen genau im Sinne des VGG und der damit geschaffenen Kategorien von Schul-sprachen-, Amtssprachen-, Ortstafel-slowenen, ... weiter zu treiben und zu vertiefen? Die Frage, ob sie überhaupt noch gegen das VGG sind, bejahen sie. Wird das

aber nicht zur Farce? Auf der Veranstaltung verstrickten sie sich auch immer wieder in diesen Widerspruch. Verdecken wollten sie das, indem sie Leute, die die Kritik übten, mit abfälligen Bemerkungen und Beschimpfungen bedachten, wie zum Beispiel mich. Es wundert mich auch nicht mehr, daß sich diese Organisationen aus der Arbeit für die Gleichberechtigung der Kärntner Slowenen völlig zurückgezogen haben, nachdem sie mit der konsequenten Ablehnung des VGG gebrochen hatten. Sind zuerst ihre Vertreter mit unbegründeten und haltlosen Anschuldigungen gegen Mitglieder des Solidaritätskomitees aus dem Komitee ausgezogen, so lassen sie sich heute auch z. B. beim Prozeß gegen Stefan Petjak und gegen Filip Warasch nicht mehr blicken. Vielmehr behaupten sie anmaßend, daß die Demonstration zum Warasch-Prozeß „nicht bitter notwendig“ (J. Messner auf der Veranstaltung) gewesen sei.

Es ist meines Erachtens wichtig, daß man solchen „Vertretern“ der Volksgruppe und ihren deutsch-

sprachigen Gesinnungsgenossen überall die richtige Meinung zum VGG sagt. Ebenso würde ich die beiden Zentralorganisationen bitten, nicht zuzulassen, daß die KPÖ und ihre Organisationen mit der Minderheitenfreundlichkeit im in der Tat die Politik der Zentralorganisationen und auch der Solidaritätskomitees hintertreiben.

Für die Rechte der Minderheiten! Mit solidarischen Grüßen:

Christa Mühr,
Auerspergstraße 14,
5020 Salzburg
(Mitglied im Salzburger Solikom)

SPOŠTOVANO UREDNIŠTVO!

Mnogo ljudi nima časa in priložnosti v radiu poslušati slovenskih oddaj. Prosil bi naša dva časopisa, da bi redno objavljala dela naših pesnikov in pisateljev.

Pred dobrim tednom sem poslušala slovensko oddajo. Bral je profesor Janko Messner eno svojih najnovejših del „Gospod Privat“. Bral je čudovito, uživeto, vzeto iz našega življenja. Tedaj sem sklenila, da pišem obema listoma, naj

bi redno objavljala dela naših pisateljev in pesnikov, ki živé med nami in doživljajo isto križevno pot, kot mi vsi. Oni opisujejo naše kraje in naše ljudi. Saj smo lahko ponosni na nje in dajmo jim naše priznanje, da bodo občutili našo hvaležnost.

„Vrnitev“ se ne bo izbrisala iz spomina nikomur, ki je videl ta film. Koliko lepega ima Polanšek v svojem „Lipovem Bogcu“ ter v „Grapah in soncu“. Oh, kako fleten je „Činček“ in pesem „Vstani in se brani trpin“. In Hartmanova Milka, ki opeva Podjuno. Kako požira besede njenih pesmi kot „Domači kruhek“, in srečaš „Križ ob poti“ ali pesem „Milijon nas je“.

Z Lipušem občutiš bolečino — sirote brez matere, katero so umorili v koncentracijskem taborišču.

Kokot nam daje samozavest, nas približuje moderni.

Koliko imamo še mladih poetov in pisateljev, ki dozorevajo v to smer in veselimo se nad njimi.

Pozdravljam vse pesnike in pisatelje, kakor tudi bralce

Sienčnikova mati iz Dobrle vasi.

lesna

slovenj gradec

gozdarstvo in
lesna industrija
o. sol. o.
slovenj gradec

62380 Slovenj Gradec,
Gospodsvetska 4
telefon: (062) 84-571
telegram: Lesna
Slovenj Gradec
telex: 33-165 yu
Lips
p. p. 70 in 72
tekoči račun:
51840-601-13523
SDK podružnica
Slovenj Gradec

Lesne surovine — to naravno bogastvo severozahodne Slovenije so narokovale, da se je v prostoru med Peco, Pohorjem in Kozjakom razvila dokaj močna lesnopredelovalna industrija. V Slovenj Gradcu, znanem po svoji Umetnostni galeriji ima sedež delovna organizacija, ki gospodari z gozdovi in surovinami. To je delovna organizacija, ki nosi ime **LESNA SLOVENJ GRADEC**, gozdarstvo in lesna industrija.

Osnovna dejavnost naše organizacije je gospodarjenje z gozdovi, primarna predelava in finalna predelava. V sestavu delovne organizacije je tudi tovarna, ki proizvaja sedežno oblazinjeno pohištvo.

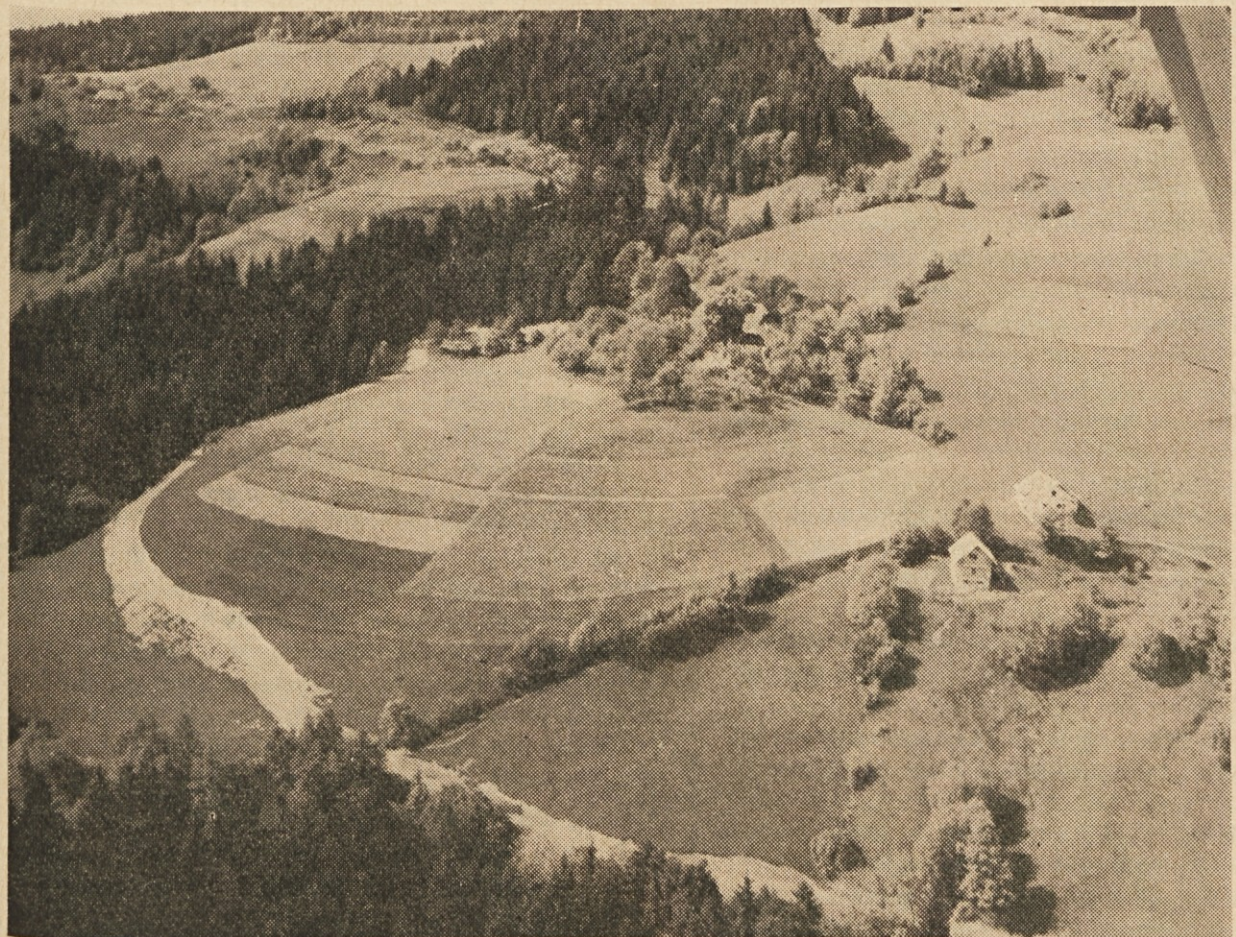
V obširnih gozdovih na območju treh dolin: Dravske, Mežiške in Mislinjske, gospodarijo naši gozdarji z gozdovi in pridobivajo kvaliteten les iglavcev — smreke, jelke, bora in visoko kvalitetnega macesna. Precej sredstev, ki jih daje gozd, vlagamo nazaj v gozdove — predvsem za nego in varstvo. Za nas gozd ni samo vir zaslužka, temveč objekt, ki ga zavestno čuvamo zaradi naravnega ravnotežja človekovega okolja.

Veliko večino lesa predelamo doma za potrebe finalne proizvodnje, dobršen del pa prodamo na domačem trgu in v izvozu.

Zadnja leta smo dokaj hitro razvijali finalno proizvodnjo. Po vrsti so bile modernizirane in razširjene stare tovarne v Pamečah in Podvelki, na novo pa je bila zgrajena tovarna ivernih plošč v Otiškem vrhu.

Danes lahko ponudimo kupcem vse vrste stavbnega pohištva, stenske in stropne obloge v različnih izvedbah, iverne plošče ter oblazinjeno pohištvo. Kupcem nudimo klasična okna in vrata, furnirana vratna krila in suhomontažne (SUMO) podboje, Intro in Izolir okna z termoizolacijsko zasteklitvijo in dvojnimi odpiranjem, vse vrste oblog — od masivnih do luženih in rustikalnih, iverne plošče v različnih izvedbah — navadne, oplemenitene in vodoodporne.

O LESNI bi lahko zapisali še več, menimo pa, da o nas dovolj povedo naši proizvodi, ki jih med ostalim izvažamo v Italijo, Nemčijo, Avstrijo in na Bližnji vzhod.

Srečanje mladih varčevalcev

V nedeljo, 23. oktobra, je posojilnica Dobrla vas drugič pripravila srečanje mladih varčevalcev v Kulturnem domu. Po pozdravnih besedah, ki jih je imel gospod Štefan Sienčnik, se je vrstil kulturni spored. Prva je nastopila skupina Koroške dijaške zveze z lutkovno igrico „UŽALJENI MEDVEDEK“. K tej predstavi je treba pripomniti, da je za naše otroke malce komplicirana. Zato bi bilo treba, da se v začetku pove kratka vsebina v slovenskem kot tudi v nemškem jeziku, ker s tem nagovoriš tudi otroke, ki slovenščino obvladajo slabo ali pa sploh ne. Nato sta se predstavili obe folklorni skupini iz Dobrle vasi, ki sta ob začetku njunega delovanja že kar dobro zaplesali.

Da je jeseni sončno tudi v Dobrli

vasi je videla pionirska folklorna skupina iz Železne Kaple. Po številnih nastopih doma in tudi že v inozemstvu so nam pokazali, da so postali že skorajda majhni profiji. Med odmorom je vsak otrok dobil čokolado in „šnito“. Vladimir Rutar iz Žitare vasi je dal mladim otrokom pobudo za varčevanje. Upamo, da se bo tega navodila držalo mnogo otrok in staršev. Poslovodja Posojilnice Jože Urban je pripravil žrebanje srečk. Njemu velja hvala, da se je ta dan tako posrečil. Ob koncu kulturnega sporeda je tajnik KKZ Nužej Tolmajer zavrtel še kratek lutkovni film „POLUHEC“.

Z vidnim veseljem in zadoščenjem smo se otroci vračali domov. Posojilnico Dobrla vas pa prosimo, da bo naslednje leto pripravila spet kaj podobnega.

Dan starih v Bilčovsu

V nedeljo, 16. oktobra, smo v Bilčovsu obhajali tradicionalni dan starih, ki ga vsako leto organizirata župnik in župan s pomočjo mladih. Izbrali smo sončno nedeljo in dvorana pri Miklavžu se je kar kmalu napolnila. Mladina je z veseljem pripravila majhno pojedino za svoje babice in dede. Moški zbor, pod vodstvom Jožka Boštjančiča, je ustvaril čudovito vzdušje z lepimi slovenskimi pesmimi, ki so ogrele starim srca in priklicale marsikomu srečen smehljaj na lica. Nekateri čvrsti starčki so kar sami od sebe zadovoljno zabundali melodijo in obujali spomine na svojo mladost. Župan Hanzi Ogris in župnik Leopold Kassl sta kratko nagovorila prijetno družino. Francka Kropiunik pa jo je pozdravila v imenu mladine in se jim zahvalila, kajti vse, kar imamo mi mladi, smo prejeli od starih, naših prednikov. Za zabavo in smeh je poskrbel Tomi Gasser s šalami. Šolarje iz ljudske

šole je naučila učiteljica Štefka Quantschnig. Pogumno so nastopili s kratkim prizorom in deklamacijo. Priljubljeni duo Geli in Mili je dokazal, da tudi mladina še rada poje.

Vsi smo bili srečni, da nam je uspelo pripraviti ta prijeten popoldan našim babicam in dedom in jim tako izraziti svojo ljubezen in spoštovanje. Večina je ob tem vselem pomenku pozabila skrb in gube na obrazu ter se počutila kar nekaj let mlajša. Morda so le spoznali, da jih še nismo pozabili, da niso odveč.

E. Št.

DUNAJ: CANKAR V VOLKSGARTNU

V Tezejevem templju v Volksgartnu, kjer je pred letom dni razstavljal svoja dela Mladjevec Rihard Vakaj, so prejšnji teden odprli razstavo o **Cankarjevem gledališkem delovanju**. Odprtja pod pokroviteljstvom jugoslovanskega veleposlanika na Dunaju Novaka Pribičevića se je udeležilo mnogo vodilnih osebnosti iz kulturnega življenja Avstrije. Razstava je odprta še do 19. novembra, našim dunajskim rojakom jo toplo priporočamo, ker smo jo videli že pred nekaj meseci v avli Slovenske gimnazije v Celovcu.

LJUBLJANA: MITJA GORJUP UMRL

V ponedeljek, 31. oktobra, nas je dosegla iz Ljubljane žalostna vest. Na domu svojih staršev v Novi Gorici je umrl za srčno kapjo glavni urednik največjega slovenskega dnevnika DELA, **Mitja GORJUP**. Pretresljiva novica predvsem tudi zato, ker smo se še preteklo soboto srečali s preminulim pri zaključni prireditvi slavlja ob 30-letnici Zveze Svobod v Murski Soboti.

MURSKA SOBOTA: 30 LET ZVEZE SVOBOD

Preteklo soboto smo doživeli nadvse nenavadno zaključno prireditev praznovanja 30-letnice Zveze Svobod, predhodnice Zveze kulturnih organizacij Slovenije ZKOS. Večer smo v pristnem pomenu besede res doživeli. Pripravili so plesni večer v sodelovanju Ansambla Cetrja za balet in ritmiko Celje, Plesne skupine Kluba mladih „Mladje“ Maribor, Plesne sekcije Kluba mladih Ptuj ter Skupine izrazni ples pedagoškega šolskega centra Celje. V soboto so podelili tudi odličja svobod večjemu številu kulturnih delavcev. Odličje Svobod z zlatim vencem sta dobila tudi naša rojaka s Koroške, Anton Umek iz Škofič in Šimej Wrulich z Radiš. Čestitamo!

Blagoslovitev mrtvašnice in pokopališča

Pereč problem v Bilčovsu je bil že dolga leta premajhno cerkveno pokopališče ob glavni cesti sredi vasi in tudi pomanjkanje mrtvašnice. Zaradi tega se je občinska uprava že dalj časa resno bavila s tem vprašanjem in kupila nad vasjo primeren prostor tako za mrtvašnico kot tudi za pokopališče. Tja so premestili tudi spomenik padlim, ki je stal doslej pred občinsko hišo.

Zadnjo nedeljo, 30. novembra 1977, po drugi sveti maši, so tudi uradno odprli in blagoslovili prepotrebna objekta.

Župan Hanzej Ogris je v imenu občine pozdravil navzoče v obeh deželnih jezikih, slovenščini in nemščini. Zahvalil se je vsem firmam in zasebnikom, ki so sodelovali pri delih. Tesarska dela je opravilo domače podjetje Gasser. Umetniško je opremila novo mrtvašnico domačinka Meina Schellander, za kar ji velja posebno priznanje.

Stroški celotnega projekta — dela so trajala tri leta — znašajo v celoti 3,6 milijonov šilingov. Občina je prispevala 800.000 šilingov, dežela približno dva milijona in pol. Preostali primanjkljaj pa skuša občina poravnati z najemnino za grobove.

Blagoslovitvene obrede je opravil ob asistenci domačega župnika Poldeja Kassla prelat Aleš Zechner kot zastopnik škofa.

Kulturni del so prispevali domači cerkveni zbor, zbor SPD „Bilka“ ter „Sängerrunde Ludmannsdorf“. Po zaključku slavnosti je povabila občina vse sodelavce, ki so pomagali pri delih, ter pevce na okrepčilo k Miklavžu.

ČRČEJ: MOJE DRUGO POTOVANJE PO NEMČIJI

(4. nadaljevanje)

Slavni komponist Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Sedaj, ko je upanje na zedinjenje obeh Nemčij, po 32 letih splahnelo, so začeli v novo zvezno glavno mesto Bonn vtikati več javnih sredstev. Začeli so povečevati in preurejevati glavni kolodvor. Naredili so več tirov in pločnikov. Združili so jih s podhodi, da se laže pride do pogostih vlakov. Od kolodvora pelje v mesto tudi kratka podzemna železnica, ki je speljana do vladnih poslopij ob Renu in do sedeža zveznega predsednika v Bad Godersbergu, pet kilometrov izven mesta. V Bonnu so zgradili veliko novih poslopij, mesto šteje že čez tristo tisoč prebivalcev. Ob koncu vojne jih je imelo pa le 50.000. Ker so spojili z njim industrijsko mesto Bene na desnem bregu Rena. Tjakaj vodijo štirje veliki mostovi. Bilo je predvsem študentsko mesto. Univerza je bila ustanovljena že v napoleonskem času. Nastavili so jo v velikanskem gradu bonnskega volilnega kneza (Kurfürsta), ki je bil večkrat tudi nadškof v bližnjem Kölnu.

Volilni knezi so smeli voliti pruskega kralja in se udeleževati tudi volitev vsenemškega cesarja. Habsburžani kot nemški cesarji so gledali, da so imeli vedno sebi naklonjene volilne kneze, zato so njih službe podeljevali svojim sorodnikom. Sin cesarice Marije Terezije, Klemens August, je kot bonnski volilni knez dal zgraditi grad, v katerem je danes nastanjena univerza.

Svetovno znani komponist Ludwig van Beethoven

V Bonnu je bil rojen znameniti glasbenik Ludwig van Beethoven. Hubert mi je pokazal njegovo malo rojstno hišo. Ogledala sva si tudi njegov spomenik na trgu pred poštnim poslopjem. Ker stoji pred pošto, mu pravijo hudomušno tudi: poštni predstojnik. Vendar je bil Beethoven že nekdanji zelo spoštovan. Odkritja njegovega spomenika sta se udeležila poleg ogromne množice ljubiteljev glasbe, tudi pruski kralj in njegova sorodnica, angleška kraljica.

Sicer pa so Prusi Beethovna manj poznali, saj je že z 20 leti odšel na Dunaj in tam komponiral do smrti leta 1827.

Po kosilu sem se iz Bonna odpeljal z vlakom preko Kölna proti Aachnu, zadnji postaji v Nemčiji. Iz vlaka sem opazoval silni napredek zadnjih let. Toliko novih hiš vidiš, da misliš, da starega sploh ni nič kaj ostalo. Novi industrijski obrati so gosto nasejani v pokrajino, med njimi pa veliko stolpnih za stanovanja delavcev. Zidavo malih, enodružinskih hišic so opustili; se jim tudi škoda zdi za kmetijsko zemljo. Če bi je za vsako družinsko hišo porabili tisoč kvadratnih metrov, kot pri nas na deželi, bi je kmalu zmanjkalo. Tako pa delajo strnjena stanovanjska naselja, z deset ali več nadstropnimi bloki, v katerih so potem tudi trgovine, šole, otroški vrtci in športna igrišča.

Med temi naselji pa je še veliko skrbno obdelane kmetijske zemlje. Posejana je bila s pšenico in ječmenom. Nizko Porenje ima milo

podnebje in je bil ječmen začetka julija že zrel. Posevki so kazali dobro in bo žetev bogata. Zaradi obilnih gnojil je ponekod precej polezanega, vendar se je žito vleglo šele, ko je zorelo, pod težo težkega klasja in pridelku to ne bo škodovalo. Zemlja med Renom in Aachnom je zelo dobra in jo imenujejo westfalsko žitnico.

Ob progi je več manjših industrijskih obratov, ki ne bruhajo več dima iz visokih dimnikov. Povsod je že elektrika, ki jo dobivajo iz velikanske termoelektrarne v Dürrnu. Tam je ogromno rjavega premoga, ki ga kopljejo kar pri dnevni svetlobi kot pri nas gramoz. Vse je avtomatizirano, od kopanja do sežiganja v velikanskih napravah. Proti tem elektrarnam, velikankam so naše naprave v Celovcu ali pa v Šentandražu v Labotski dolini le pravi polžki.

(Dalje prihodnjik)

Kaj je sreča?

Zadnji sončni žarki so padali skozi orumenele liste dreves. Bila je jesen. Gozd je bil pokrit z rumeno listnato preprogo. „Jesen je lepa,“ je rekla Barbara. Držala je Pavla za roko, ko sta hodila po gozdni stezi.

„Jesen je letni čas. Začetek konca nekega življenja, življenja nekega leta,“ je odgovoril Pavel.

„Začetek konca česa?“

„Nekega življenja!“ ji je odgovoril.

„Kaj je življenje, Pavel?“

„Življenje je dihanje, delo, ljubezen, gibanje, vse to in še marsikaj. V življenje sodi tudi zadovoljstvo pri delu. Vidiš, draga, tega pa v mojem življenju ni. Delal sem, študiral, da bi nekaj znal, zdaj pa tega mojega znanja nihče ne potrebuje. Ampak to ne sodi sem. To ni odgovor na vprašanje.“

„Rada bi, Pavel, da bi preživela najini življenji srečno,“ je rekla Barbara.

„Pravzaprav še nisem ugotovil, kaj pravzaprav pomeni besedica sreča, pa sem že mnogokrat o tem razmišljal. Pogostokrat jo uporabljamo, pa ji najbrž redko kdo ve pravega pomena.“

Prišla sta do roba gozda. Pred nji-

ma so se razprostirali travniki in sveže zorane njive. Nikjer ni bilo nikogar. Bila sta sama ob robu ravnice.

„Pavel, ljubim te, zdaj še posebno, ko se mi zdi, da sem tako majhna, nepomembna.“

„Koga ne razmetavaj z besedami, kot da so žoge. Ljubiti, to je nekaj več.“

„Vem, čutim ta več, in zato me je strah. Strah me je, ker ne vem, kaj bo z mano, z nama.“

Drhtela je po vsem telesu, a polih so ji tekale solze. Res se je bala. Veličine narave, časa in svoje majhnosti se je bala. Bala se je, da ne bi izgubila Pavla. To je bil nenaden občutek strahu pred neznanim. Pavel jo je prijel za roko in se obrnil v smer, od koder sta prišla. Zazdelo se mu je, da ve, kako se počuti Barbara. Jezil se je nase, da jo je pripeljal sem. Ne bi smel vseh svojih čustev in misli prenesti na Barbaro. Ona je ženska. Ona ne gleda na svet in na stvari v njem tako kot on.

Stekel je. Tekla sta po poti in listje jima je šumelo pod nogami. Spotikala sta se ob drevesne korenine in postajala vse bolj zadihana.

(Nadaljevanje na 7. strani)

NAŠ TEDNIK PRED 20. LETI — NAŠ TEDNIK PRED 20. LETI — NAŠ

Stališče koroškega deželnega glavarja

Kot je znano, je naš list v 43. številki, na 6. strani, objavil članek iz Našega tednika-Kronike pred 20. leti, pod naslovom: „Sodnik mora slovensko razpravljati s Slovenci“. Tako je namreč odločilo Vrhovno sodišče na Dunaju. Da se spomnimo na kratko, kaj se je zgodilo? (Op. ured.)

„Evidenzblatt der Rechtsmittelentscheidungen“, leto 25, št. 35, prinaša vsebino razsodbe Vrhovnega sodišča na Dunaju o uradnem jeziku pri sodiščih. V neki tožbi madžarskega veleposelnika na Gradiščanskem, princa Esterhazija proti gradiščanskemu Hrvat Gregoriču, se je slednji skliceval na določbo odstavka 3 člena 7 državne pogodbe, po katerem je slovenščina oziroma hrvaščina dodatno k nemščini pripuščena kot uradni jezik v sodnih okrajih Koroške, Gradiščanske in Štajerske, kjer je slovensko oziroma mešano prebivalstvo.

Toženi Gregorič je zahteval, da njegovo pravdo odstopijo sodišču, pri katerem je sodnik, ki obvlada hrvaški jezik, kajti on ima po določbah zvezne ustave in državne pogodbe pravico, da pred sodiščem razpravlja v svojem materinem jeziku. Pri stvarno in krajevno pristojnem okrajnem sodišču v Železnu pa mu je v sedanji pravdi to nemogoče, ker noben sodnik tega okrajnega sodišča ne zna hrvaško.

Gregorič se je pritožil na Vrhovno sodišče (Oberster Gerichtshof) na Dunaju kot zadnjo instanco v državi, ki je odločila, „da je z neposredno izvršno ustavno določbo člena 7 odstavka 3 državne pogodbe bil člen 8 zveznega ustavnega zakona in člen 53/1 odst. GEO (Pravdnega postopnika) spremenjen v smislu, da je odslej v upravnih in sodnih okrajih Ko-

roške, Gradiščanske in Štajerske s slovenskim, hrvaškim ali mešanim prebivalstvom slovenski oziroma hrvaški jezik pripuščen dodatno in poleg nemščine kot uradni jezik. Zato ima obtoženec kot avstrijski državljan hrvaške manjšine pravico na neposredni stik s sodiščem v hrvaškem uradnem jeziku brez tolmača...“

K temu vprašanju je v svojem govoru v celovškem radiu zavzel stališče tudi tedanji koroški deželni glavar Ferdinand Wedenig, ki je odločitev Vrhovnega sodišča na Dunaju o uradnem jeziku interpretiral takole (op. ured.):

„Temelj pravnih vprašanj manjšinske politike je državna pogodba, ki ni samo del avstrijskega notranjega prava, temveč tudi mednarodnega prava. Mi smo državno pogodbo podpisali in smo vsled tega na njene določbe vezani.“

Cesar pa mnogi ljudje na Koroškem ne vedo ali pogosto nočejo vedeti, je dejstvo, da manjšinska politika spada v pristojnost zveze (to je osrednje vlade, op. ur.). Dežela torej nima nobene odločitvene oblasti, ona more samo dajati nasvete. Odločitve pa spadajo v pristojnost zvezne vlade, pa tudi, kot je vprav ta primer pokazal, vrhovnih sodnih oblasti.

Politiki, ki so bili izvoljeni v deželno vlado, imajo v smislu zapisese dolžnost, da spoštujejo in izpolnjujejo avstrijske zakone. Nesmisel je torej govoriti o pretiranem prijateljstvu do manjšin. Pravica mora v pravni državi tudi pravica ostati, pa čeprav gre za pravico manjšine. Neodgovorno pa je početje tistih, ki natančno poznajo stvarni položaj, pa kljub temu uganjajo zlonamerno propagando.“

NAŠ TEDNIK PRED 20. LETI — NAŠ TEDNIK PRED 20. LETI — NAŠ

● OBIŠČITE GALERIJO
● WERNERJA BERGA
● V PLIBERKU!

**Koroška stvarnost –
v NAŠEM TEDNIKU**

DR. IVO ŠORLI:

8

VEČNE VEZI

POVEST

„Kaj vraga!“ se je ježno otresel tesnobe. „Drugi so morali celo med svinčenko! In milijoni njih! Glavno je, da se je izvršilo vse tako skladno in da zdaj zapuščam z mirno vestjo ta naša tla!“

Ko je dospel do Vojašniškega trga, ki je že nosil Oberdankovo ime, se je odločil, da jo zavije na rivo. „Da si še zadnjič ogledam morje! Mogoče me vendar pretrese ta ‚zadnji pogled‘...“

Toda, ko je korakal tja dol proti Sv. Andreju, se mu je zdelo vse tako vsakdanje, da se je moral samemu sebi nasmejniti. „Človeku v mojem položaju pač ni do komedij!“ si je dejal. „Priroda ima toliko duše in srca, kolikor sam položiš vanjo. Pojdemo rajši in izpijmo še zadnjo čašo črnega terana za žalostno slovo!“

XII.

Ob pol petih si je kupil listek, in ko je dočakal postreščka, ki mu je od žene in hčerke prinesel še zadnji pozdrav, je odhitel na peron.

Sedel je v oddelek drugega razreda. Če ga vržejo na

plano, bo v maloštevilnejši in morda taktnejši družbi še vedno na boljšem... .

Tik pred mejo je dospela do njegovega oddelka kontrola. Službujoči orožnik je s skoraj pretirano vljudnostjo spravil za papirje in že s prijaznim poklonom zamrmral svoj: „Va bene!“

Ko je človek s svojim spremstvom odšel, je Kocjančič minuto za minuto težko čakal, kdaj se vlak že premakne.

Toda tu so se vrata vagona nenadno spet odprla in v vlak je stopil karabinjerski častnik z dvema podložnikoma. V roki je držal listek, ki je strašno spominjal na brzojavko... .

Možje so hitro stopali vzdolž oddelkov, jih odpirali in gledali vanje. Pri tem je oficir večkrat zaklical: „Signor Coziani!“

Kocjančiču je oledenela kri. Toda s silo si je nategnil ude, posilil obraz v navidezno mirnost in strmo čakal. „Jaz nisem ‚Coziani‘, in če me iztaknejo, porečem, da jih seveda nisem razumel. Ko že tvegam, tvegam vsel!“ se je kratko odločil.

Možje so dospeli do njega in častnik je ponovil svoj klic. Kocjančič je brezizrazno gledal v zrak. Oni so odhiti dalje.

Še pet strašnih minut, potem je zunaj zabrlizgalo in kolesje je zaškripalo. „Usmiljeni Jezus, samo če se spet ne ustavimo!“

Toda niso se več! Tam zunaj je vlak še enkrat zmago-slavno zavriskal in potem oddrvel v črno noč.

Kocjančič, stoječ zdaj ob oknu, se je globoko oddahnil, a ko se je za hip obrnil, se je zopet zlénil: na praznem prostoru poleg vrat je sedel črn mož srednjih let. Preseliti

se je bil moral med tem neopaženo iz drugega kupeja sem.

„Dober večer, gospod!“ je človek pozdravil v nemščini. „Tudi vi na Dunaj?“

„Ne, samo do Ljubljane. Vsaj zaenkrat,“ se je olajšano nasmehnil Kocjančič. „Ali se vi večkrat vozite tod čez?“

„Vsak teden.“

„Potem boste vedeli, kdaj bomo čez mejo? To se pravi, kdaj dospemo na že nesporna jugoslovanska tla. V tistem trenutku namreč bi z vašim prijaznim dovoljenjem rad malo zavriskal!“

„O?“ se je zasmejal oni. „Kaj ste gospodi tudi vi ušli?“

„Ušel jim nisem, ker imam njih potni list! Toda z novorojeno svojo materjo Jugoslavijo se še nisva videla pa bi jo rad bolj glasno pozdravil.“

Nenadoma je mož pogledal ven.

„Zdaj, prosim, da čujem vaš vrisk! Morda sva se celo malo zaklepetala.“

Kocjančič je vstal, spustil okno in z vso dušo zajel tega rezkega, zdravega zraku. Bil je resnično ganjen in kakor tiha molitev se mu je izvilo globoko iz prsi.

„Ta šele ve, kaj je domovina, kdor je doživel, kar ste doživeli zdaj vi, kaj ne? Razumem vas!“ se je oglasil tujec, ki je doslej sopotnika spoštljivo prepustil njegovim mislim.

„Tega trenutka vsekakor nikoli ne pozabim!“ je priklimal Kocjančič. „Obžalujem samo, da ni vseh dvanajst ali trinajst milijonov mojih novih soživiljanov z menoj!“

XIII.

Po visokih tržaskih palačah se mu je videlo v Ljubljani vse nekako nizko in skromno, a tudi čudno prazno in pusto

TV AVSTRIJA

1. SPORED

NEDELJA, 13. novembra: 15.35 36 burnih ur v življenju Beatlov. V glavnih vlogah: John Lemon itd. — 17.00 Listamo po slikanici — 17.20 Ptičje strašilo — 17.30 Čebelica Maja — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Klub seniorjev — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura — 19.50 Šport — 20.15 Saint Just ali moč stvari; v dveh delih; 1. del: Zmaga — 21.50 Šport — 22.00 Noč v Firencah — 22.30 Znanost in verovanje v Boga — 23.15 Poročila.

PONEDELJEK, 14. novembra: 9.00 Za ciccibane — 9.30 'Kaj lahko postanem? Poklicno šolstvo — 10.30—11.30 Bustor Keaton, gostoljubnost — 18.00 Omaruru: Stiri leta kasneje — 18.25 ORF danes — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Šport — 20.55 Nastop v Manhattnu: Umor v temi (1) — 21.40 Poročila in šport.

TOREK, 15. novembra: 9.00 Za ciccibane — 9.30 Angleščina za tiste, ki že nekaj znajo — 10.00 TV v šoli: Uporabna fizika (ponovitev) — 10.30—11.50 ...le glumač; usoda glumača iz rokojske dobe — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Viničarji iz Perchtoldsdorfa; dokumentacija — 18.25 ORF danes — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00

Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Predstavimo novega pisatelja — 20.20 Igra lahko začne: Zapeljevanje — 21.15 Grem k igralcem; večer z Ernstom Stankovskim — 22.30 Poročila in šport.

SREDA, 16. novembra: 9.00 Oddaja z mišjo — 9.30 Kmetijstvo danes — 10.30—11.50 Stiri noči sanj; po noveli Dostojevskega „Bele noči“ — 17.00 Megleni dan; predstava lutkovnega teatra — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Dr. Doolittle... in hripavi petelin; risanka — 18.25 ORF danes — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Saint Just ali moč stvari; 2. del: Smrt — 21.35 Sredozemsko morje; dokumentacija — 22.30 Poročila in šport.

ČETRTEK, 17. novembra: 9.00 Za ciccibane — 9.30 Francoščina — 10.00 TV v šoli: Avstrijska nevtralnost — 10.30—12.00 Sladkorčki s poprom; parodija — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Kuhinja v televiziji — 18.25 ORF danes — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Zgodbe iz Avstrije — 21.40 Poročila in šport.

PETEK, 18. novembra: 9.00 Za ciccibane — 9.30 Ruščina — 10.00 TV v šoli: Obiščemo razstavo — 10.30 Klub seniorjev — 11.00—12.40 Priljubljene laži; ganljivi odnos šestletnika do njegovega dedka — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Dvorno gledališče: Nemoralen dogodek — 18.25 ORF danes — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in

šport — 20.15 Otrok z Dunaja: Karel Hodina — 21.10 Kdo vzame še pajčolan?; dokumentacija o ženskih samostanih v Avstriji — 21.55 Šport — 22.00 Rumova cesta; pustolovski film o morskih tihotapcih alkohola — 0.00 Poročila.

SOBOTA, 19. novembra: 15.30 Revija z Boney M., Udom Jürgensom in Rayem Stevensom — 17.00 Poskušajte z nami? — 17.30 Heidi; risanka — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.25 ORF danes — 18.30 Heinz Conrads v soboto zvečer — 19.00 Avstrija v sliki z aktualnostmi iz Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki in kultura — 19.55 Šport — 20.15 Vsak v svoje gledališče — 21.20 Orson Welles pripoveduje — 21.50 Šport — 22.05 Vprašanja kristjana — 22.10 Slepica ulica; mladostniki iz New Yorka skušajo posnemati gangsterske idole — 23.45 Poročila.

2. SPORED

NEDELJA, 13. novembra: 17.00 Argumenti — 17.45 Service-box — 18.00 Smučarska gimnastika (1) — 18.30 Zgodovina vožnje po zraku, letalstva — 19.30 Pošast (v angleščini) — 20.00 Knjižni sejem — 20.15 Prizma — 21.50 Brez nagobčnika.

PONEDELJEK, 14. novembra: 18.00 Angleščina za tiste, ki že nekaj znajo — 18.30 Od Karlove do Kolesijske cerkve — 19.30 Uporabna fizika (TV v šoli) — 20.00 Štiridesetletnik; portret — 20.45 Vstop prost — 21.30 Čas v sliki 2 — 22.00 Poželenje po družbi in uživanju; film kritično opisuje meščanske družinske razmere.

TOREK, 15. novembra: 18.00 Kmetijstvo danes — 18.30 Poljska: Gospodarstvo in kultura — 19.30 Marek in Vacek; muzikalna revija na dveh klavirjih — 20.00 Se enkrat Varšava; portret mesta — 20.30 Štiridesetletnik; analiza poljske televizijske družine: Igra in resničnost — 21.10 Čas v sliki 2 in kultura — 21.45 Klub 2.

SREDA, 16. novembra: 18.00 Francoščina — 18.55 Operni vodič. Marcel Prawy predstavlja Bellinijevo opero „Normo“ — 19.30 TV v šoli: Politična izobrazba (I) — 20.00 Teleobjektiv s Clausom Gattererjem — 20.50 Ljoriotov neoporečni ekran. Kje je Ted Braun? Občinstvo in tisk ponovno zahtevata televizijske sporede z znamenitim igralcem petdesetih let — 21.35 Čas v sliki 2 in kultura — 22.10 Kung Fu: Caine v smrtni pasti.

ČETRTEK, 17. novembra: 18.00 Ruščina — 18.30 Vstop prost — 20.00 Priljubljene laži; ganljivi odnos šestletnega otroka do svojega dedka — 21.45 Čas v sliki in kultura — 22.20 Klub 2.

PETEK, 18. novembra: 18.00 Kaj lahko postanem? Poklicno šolstvo — 18.30 Umetnost in tehnologija — 20.00 Električna za jutri. Koliko porabimo v resnici? — 20.50 Nova — 21.10 Trailer; novi filmi — 21.55 Čas v sliki 2 in kultura — 22.30 High Chaparral: Moj prijatelj Veter.

SOBOTA, 19. novembra: 17.15 Za 100-letnico rojstva Riharda Mayerja (slavni basist) — 18.00 Orientacija — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Razmišljanje prinaša obresti — 19.50 Štajerska jesen — 23.05 Session.

KAJ JE SREČA?

(Nadaljevanje s 6. strani)

na. Naenkrat se jima je zazdelo vse tako zelo smešno. Sedla sta na podrto drevo, se objemala in smejala. Naenkrat se je Barbara zresnila in rekla:

„Pavel, veš, kaj je sreča? Tole, kar zdajle doživljava, čutiva, to je sreča. Nočem več misliti na to, kako dolgo bo trajala, ker potem ta sreča ne bi bila popolna, zdajle pa je tu in je najina, samo najina!“

Pavel ji je božal obraz, lase, rame, poljubljal jo je in ni rekel ničesar. A čutil je to srečo in vedel je, da ima Barbara prav.

D. R.

Glas iz občinstva: »Meni se zdi, da je zadnjih 24 ur še bolj kritičnih.«

Dieses Ding kann Kinder machen.

Oder auch nicht.

Man kann es darauf ankommen lassen -

oder auch nicht.

Der Mensch hat viele Gewalten beherrschen gelernt - nur bei der Beherrschung seiner Fortpflanzungsfähigkeit wird er von Tabus, Barrieren und Vorurteilen gehindert. "Wenn sich ein Mann und eine Frau sehr liebhaben, dann entsteht ein Kind" - immer noch wird das verständliche Interesse von Kindern und Jugendlichen mit solchen Floskeln abgespeist, immer noch ist vielen ein wichtiger Teil ihres Körpers unbekanntes Land. Die Folgen sind: Angst, Hemmung, Unfähigkeit zur Partnerschaft, Zufallskinder und "Muß-Ehen", mit deren Anfang oft auch schon ihr Ende beginnt. Die Aufklärung über geschlechtliche Vorgänge und das Wissen um die Verhütung einer nicht gewollten Schwangerschaft sind oft mit einem Mantel von Verlegenheit, ja fast Unanständigkeit bedeckt.

Die 130 Stellen für Familien- und Partnerberatung wurden in ganz Österreich zur Beratung in Angelegenheiten der Familienplanung, in wirtschaftlichen und sozialen Belangen werdender Mütter, Familienangelegenheiten

Bitte senden Sie mir kostenlos die Broschüre: O „Damit ein Kind kein Zufall ist“ über Methoden der Empfängnisregelung und/oder die Broschüre O „Damit ein Kind mehr Freude bringt“ mit der umfassenden Information über Art und Umfang der Familienförderung und Hilfen für Mutter und Kind.

rechtlicher und sozialer Natur, sexuellen Fragen und Partnerschaft geschaffen.

Jeder sollte sie nützen - nicht erst dann, wenn es zu spät ist. Die Beratung ist kostenlos, anonym und vertraulich.

Denn Abtreibung ist keine Lösung!

Vertrauen bringt Hilfe.

Familien- und Partnerberatung.

Ihre nächstgelegenen Beratungsstellen sind den beiden unten angeführten Broschüren zu entnehmen.

Männlicher Samenfaden/Vergrößerung 1: 2.667

Name: _____

Anschrift: _____

Ausschneiden und an das Bundeskanzleramt, Postamt 1010 Wien, Postfach 3000, senden.

RADIO CELOVEC

NEDELJA, 13. novembra: 07.05—07.35 Duhovni nagovor — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 14. novembra: 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Spoznavajmo živali.

TOREK, 15. novembra: 09.30—10.00 Land an der Drau — dežela ob Dravi — 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Šport — Otroci, poslušajte!

SREDA, 16. novembra: 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Veseli val. **ČETRTEK, 17. novembra:** 13.45—14.45 Celovski radijski dnevnik — Iz kulturnega življenja koroških Slovencev.

PETEK, 18. novembra: 09.15—09.30 Franc Kukovič: „Iz življenja črk“ (Šolska radijska oddaja za šolarje od 1.—4. šolske stopnje) — 13.45—14.45 Celovski radijski dnevnik — Iz ljudstva za ljudstvo.

SOBOTA, 19. novembra: 09.45—10.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Zaradi prizidka in preureditve razstave prodajamo razstavne artikole po posebnih cenah!

Frühzeitige Weihnachtseinkäufe sichern größte Auswahl, beste Beratung und angenehme Atmosphäre

prav vaš sloves vaš največji sovražnik: da ste mazač, bi bili še danes v Pulju.“

„Odkod vi tako dobro veste za moj zdravniški sloves?“ se je nasmehnil Kocjančič.

„Moj brat je bil narednik v Pulju. Sicer pa jaz vse vem in vse poznam — to sodi v mojo nekoliko temno obrt.“

„No, ko že vse veste in znate, povejte mi, kam in na koga naj se tu obrnem najprej?“

Pa je Štuka res točno poznal tistega gospoda pri vladi in celo številko njegove sobe.

„Ta mož, ki sicer ni napačen, vas pošlje najbrž v Maribor; češ da je tu že vse polno ‚domačinov‘. V Mariboru, kjer so tudi že skoraj vse službe zasedli še mlajši gospodje, vas prihranijo za Prekmurje.“

„O, sem že čul,“ se je zasmejal Kocjančič. „Toda jaz se ne bom dal veliko pošiljati in se za kakšne ‚službe‘ tudi ne bom preveč potoeval — naposled si upam začeti tudi na svoje! In se na primer etablirati sredi same Ljubljane.“

„Toda, prijatelj božji, kje boste dobili prostore? Niti borne sobice ne! Veste, kaj je doživel odvetnik Strehar, ki je moral že prvi teden sem? Mesece je vrtal, naposled mu nakažejo sobico v hiši z dvema vhodoma: z enim od zgoraj s šempetrske ulice, drugim od spodaj z nasipa istega imena. Strehar je pridiral tja po gorenji strani, stopil torej s ceste že kar v prvo nadstropje, ko je prav v istem trenutku neki stražnik z enakim nakazilom lopnil šele v vežo pri tleh. Seveda je bil Strehar prej v drugem nadstropju, pograbil slučajno pred vrati stoječo stolicco in že sedel široko sredi kuhinje, ko je tekmeč — torej za eno, dve minuti prekasno — prisopihal za njim. Na ta baje srednjeveški način sedaj v Jugoslaviji ‚zasedajo‘ stanovanja!“

„Vam torej tukaj ne ugaja ravno preveč?“ ga je mrko pogledal Kocjančič.

„Odkrito povem, da ne! In brž ko opraviš tu svoje posle, se stalno vrnem v Trst. Mene so ozdravili!“

„Preveč bolan menda nikoli nisi bil!“ se je storilo Kocjančiču, a je vendar vljudno povzel:

„In kdo vas je tako razočaral, če smem vprašati? Oblastva ali ljudje?“

„Kje je tu razlika, oprostite? Oblastva so ljudje; v kulturnih državah samo malo bolj uglajeni, ker se zavedajo, kaj predstavljajo. Toda jaz imam pač svoj sloves, kakor imate svojega vi, in zase ne govorim. No, čez mejo so že pribežali ljudje, ki bi jih bili morali na postaji pričakovati — vprašajte jih, kako so jih sprejeli!“

„Upam, da so manj občutljivi od vas,“ se je Kocjančič spet premagal. „Mi moramo pač vse upoštevati; zlasti še, da prihajamo sem na tuja vrata in ne na svoje prsi trkat. In še vedno mi je ljubša mati, ki me tepe, od mačehe, ki me gladi! Sicer pa ta mačeha niti gladi ne! To lahko verjamete meni!“

V tem hipu je godba zaigrala jugoslovansko narodno himno. Kocjančiča je vsega občila sladka zona in nehote ga je vrglo pokonci. Tudi nekateri drugi so se dvignili, večina pa je brezbrizno obsedela.

„Ali ni to narodna himna?“ je tiho vprašal Kocjančič.

„Seveda je, se je nasmehnil Štuka. In se vam čudno zdi, da je odziv tako ... no, reciva mlačen? Da ni, kakor v Trstu pri ‚Marcia reale‘, kjer bi vse udarilo v navdušenje?“

„No, moj Bog, vsaj prve čase bi človek skoraj pričakoval ...“

(Dalje prihodnjič)

Spor med evrokomunisti in Moskvo

Rdeče zastave so krasile Rdeči trg v Moskvi, med njimi je visela naddimenzionalna slika osrednjega tajnika sovjetske komunistične stranke. Zastopniki iz 104 dežel so pripotovali v Moskvo, da bi s Sovjetsko zvezo praznovali praznik 60-letnice revolucije. Brežnjev je v svojem prazničnem govoru pred 6000 ljudmi orisal pomen revolucije in menil, da je to začetek poti, ki je namenjena vsemu svetu. Višek praznovanja je bila vojaška parada, katere se je udeležilo več deset tisoč ljudi in z katero je Brežnjev hotel demonstrirati svojo moč, slavlje pa je uporabljal, da bi utrdil zahteve po vodstvu vseh komunistov.

Tako je poskušal izolirati italijansko in špansko komunistično stranko. Že priprave za oktobrsko praznovanje so pustile slutiti najhujše, stara revolucionarja Fidel Castro in Tito se nista odzvala povabilu, prav tako kot tudi druga največja komunistična stranka zapadne Evrope, francoska KP. Nezaželen pa je bil vodja španske Ko-

munistične partije Carillo, ki je v svoji knjigi „Evrokomunizem in država“ zagovarjal demokracijo in pluralizem, Sovjetsko zvezo pa je imenoval nesocialistično in nazadnjaško. SZ je poskušala označiti Carillo kot odpadnika in nezvestega sovjetski liniji, špansko KP pa poskuša imenovati njej zvesto. Zato je SZ poslala vabilo za to slavje samo tajništvu španske KP, in s tem Dolores Ibarruri, Carillo pa ni bil omenjen z niti eno besedo. Španska komunistična stranka pa je sklenila, da gre v Moskvo samo Carillo, ali pa nihče ne gre tja.

Po dolgih pogajanjih se je SZ le odločila, da lahko Carillo vodi špansko delegacijo, ampak Dolores Ibarruri, SZ naklonjena, mora javno tudi predstavljati delegacijo Španije. Kratko pred začetkom praznovanja je prispel Carillo v Moskvo, kjer ga je pričakoval zastopnik SZ, kateremu je moral takoj oddati svoj govor, nato pa je moral kmalu spoznati, da ne bo smel govoriti. Pri praznovanju samem pa je kot zastopnik španske KP dobil dodeljeno mesto v zadnji vrsti, javno pa je zastopala špansko KP v prvi vrsti Ibarruri.

SZ se je očitno bala govora Carrila, ker je preprečila, da bi se drznil kritizirati SZ. Nekaj dni poprej je uspelo Berlinguerju infor-

mirati 258 milijonov ljudi v Sovjetski zvezi o tem, da namerava ustvariti novo vrsto socializma, novo socialistično družbo, kjer naj bi eksistiralo več strank in pluralizem na kulturnem, gospodarskem in idejnem področju.

Vse praznovanje Sovjetske revolucije poda napačno sliko le-te. Oktobrska revolucija 1917 je bila močno zakoreninjena v ljudstvu, imela demokratične temelje, začela pa se je razvijati v obratno smer, tako, da danes ne predstavlja nič drugega kot osebni kult in oboževanje predsednika in osrednjega tajnika, oboževanje Lenina, ki v resnici ni naredil revolucije sam, ampak so mu pomagali ljudje, o katerih v SZ nihče ne ve kaj, in so pozneje bili nekateri ubiti kot konterrevolucionarji. Geslo revolucije: „Vso moč svetom“ in „Vso moč ljudstvu“ pa danes na noben način nima več veljave, kajti moč ima danes v rokah edino le peščica „socialistične“ buržoazije.

13. novembra 1977, ob 8.15 je na sporedu v ljubljanski televiziji „festival mladinskih pevskih zborov v Celju“. Sodeluje tudi zbor Slovenske gimnazije iz Celovca.

Dramska skupina KDZ „Oder mladje“

V četrtek, 27. oktobra 1977, premiera „Plesoči osliček“ v Šentjakobu!

Na zahtevno delo, kar se tiče vaj in izdelave scene, za kar so morali igralci, ki so izključno dijaki Slovenske gimnazije, poleg študija

njena in otroci so že nestrno čakali na začetek predstave. Zelo ugodno za igralce in za predstavo samo je bilo, da so otroci do konca predstave z navdušenjem zasledovali zgodbo.

Ne glede na nekatere podrobnosti

žrtvovati ves svoj prosti čas, je v četrtek, 27. oktobra 1977, ob 15. uri popoldne v gospodinjstvi strokovni šoli sledila premiera „PLESOČI OSLIČEK“.

Dvorana je bila do konca napol-

spodrslija, ki so edino le stvar rutine, so igralci dobro izpeljali predstavo.

Glede rutine smo pa lahko pričarani, da se bo utrdila tekom naslednjih predstav.

Slovenski predstavniki na posvetu glede deželnega urbanističnega načrta

Trst. Deželni odbornik za načrtovanje in proračun Furlanije-Juljske krajine Mauro se je v Trstu sestal s predstavniki slovenske narodnostne skupnosti, s katerimi je razpravljajal o prispevkih predloženih k splošnemu deželnemu urbanističnemu načrtu. Prisotni so bili predsednik gorske skupnosti za Kras Miloš Budin, predsednik SKGZ Boris Race ter izvedenci Mitja Race, Vladimir Vremec, Marino Kokorovec, Igor Jogan in za tehnični posvetovalni odbor za Slovensko Benečijo Valentin Simoniti.

Na posvetovanju je prišlo do izmenjave mnenj glede problemov, ki se pobliže dotikajo slovenske narodnostne skupnosti glede na korektno uporabo teritorija. Slovenska delegacija je opozorila, da slovenska skupnost živi ob robu dežele v šibkih področjih, ki nimajo zadovoljivih produktivnih in rezi-

denčnih struktur. Predstavniki in izvedenci so poudarili potrebo, da bi deželna ustanova posegla aktivno, ne da bi z neupravičenimi omejitvami prizadela gospodarski in socialni razvoj skupnosti. Krajevnim ustanovam, je bilo rečeno med drugim, je treba omogočiti, da v celoti opravljajo svoje funkcije in svojo dejavnost, da potencirajo svoje tehnične urade, kar velja še najbolj za gorske skupnosti, ki bi tako lahko ustvarile primerna sredstva gospodarskega in teritorialnega načrtovanja. Med posvetovanjem so sprejeli obveznost, da bo treba sklicati še druga srečanja, ki naj omogočijo poglobitev spoznavanja raznih problemov slovenske narodnostne skupnosti v Furlaniji-Juljski krajini.

DOM v TINJAH

● Od ponedeljka, 14. 11. 1977, ob 18. uri do četrтка, 17. 11. 1977, ob 13. uri

DUHOVNE VAJE ZA STARŠE DUHOVNIKOV, SESTER IN BOGOSLOVCEV

Voditelj: prefekt Janez Poprija

● Od četrтка, 17. 11. 1977, ob 18. uri do nedelje, 20. 11. 1977, ob 13. uri

DUHOVNE VAJE

za Živi rožni venec, I. tečaj

Voditelj: misijonar Ciril Demšar

● Od ponedeljka, 21. 11. 1977, ob 18. uri do četrтка, 24. 11. 1977, ob 13. uri

DUHOVNE VAJE

za gospodinjstvo v župniščih

Voditelj: kan. Filip Millonig

● **POTOVANJE V INDIJO Z LETALOM ZA 9 DNI** od 27. decembra 1977, do 4. januarja 1978.

Prijave sprejema Dom v Tinjah do 28. novembra 1977.

Cena: 14.980.— šilingov.

Interesentom bomo doposlali točen in ilustrirani program.

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO „SRCE“ V DOBRLI VASI

KULTURNI TEDEN

OB PRILIKI 70-LETNICE DRUŠTVA

S P O R E D :

Nedelja, 20. novembra 1977, ob 14.30:

Igra „Kadar se utrga oblak“. Igrajo člani SPD „Srce“; režija Poldej Zunder.

Četrtek, 24. novembra 1977, ob 20.00:

Zabavno-glasbeni večer: Igrata „Trio Korotan“ in instrumentalni ansambel „Drava“; pojeta Magda Koren in Uši Kelih.

Petek, 25. novembra 1977, ob 20.00:

PREDAVANJE Z DISKUSIJO. Univ. asistent dr. Hanns Haas, Salzburg: Von der Befreiung zum Staatsvertrag — die Kärntner Slowenen nach dem Zweiten Weltkrieg.

Sobota, 26. novembra 1977, ob 15.00:

Mladinska igra „PLESOČI OSLIČEK“. Igra „Oder Mladje“ iz Celovca; režija: Boštjan Vrhovec. Ob 20.00: PREDAVANJE Z DISKUSIJO. Univ. prof. dr. Anton Pelinka, Innsbruck: Chancen der Minderheiten in der Demokratie.

Nedelja, 27. novembra 1977, ob 14.30:

Slavnostna prireditve ob 70-letnici društva. Nastopajo: govorniki, domači in sosednji pevski zbori ter mladinska folklorna skupina SPD „Srce“.

VSE PRIREDITVE SO V KULTURNEM DOMU V DOBRLI VASI.

*Posebnost je boljša, kajti navadno imajo mnogi!
Zaradi tega rajši takoj h*

po kuhinje!

PODGERBERK — ST. KATHREIN

Škofiče/Schiefling
Tel.: 0 42 74 - 29 55 18
Celovec/Klagenfurt
Rothauerhaus
Tel.: 86 2 92

Belgijska firma išče elektronika, inženirja ali tehnika z znanjem srbohrvatskega in angleškega jezika (stanujoč v Celovcu ali okoli) za kontaktiranje jugoslovanskih klientov.

Pismene ponudbe z avtobiografijo poslati na sledeči naslov:

Belram Electronics S. A.

83 Av. des Mimosas

1150 BRUSSELS, Belgium

Za obširnejše podatke lahko pokličete g. Petelin (0 42 22) 82-106.

DEŽELNI GLAVAR WAGNER: POLITIČNA TEŽA ZVEZNIH DEŽEL VEDNO VEČJA

Deželni glavar Leopold Wagner je v svojem nedeljskem govoru dejal, da prevladuje v Avstriji ravnotežje med državo in zveznimi deželami. Wagner je poudaril, da so bili v preteklosti poskusi centralizacije, ni pa bil v nevarnosti nikoli federalizem. Dežele si pridobivajo v državi vedno večjo težo. Ne samo v Avstriji, ampak tudi v drugih državah se ojačuje trend k decentralizaciji. Te tendence je treba akceptirati, meni Wagner, če so potrebne za prebivalstvo kakšne pokrajine ali so koristni interesom države.

Wagner je menil nadalje, da naj bi federalistični sistem ne bil tesen korzet, ampak bi se moral vedno razvijati dalje. Spektakularni sunki v smer federalizma, so na kratko videni zelo učinkoviti pri ljudstvu, zadevi sami pa te akcije pomagajo le malo, je dejal Wagner.

POLOŽAJ SLOVENSKE NARODNE SKUPNOSTI V AVSTRIJI

(Nadaljevanje s 1. strani)

smislu je treba razumeti zadnje akcije Slovencev, npr. postavitev dvojezičnih tabel in vse druge akcije, ki so nakazale nerešeni problem narodnih skupnosti v Avstriji.

Koroški Slovenci bodo, kljub organiziranega in ojačenega pritiska nadaljevali boj za dosego rešitve z vsemi pravnimi sredstvi, ki zagotavljajo koroškim Slovincem enakopravno življenje in enakopravni razvoj, sta končno poudarila zastopnika obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev dr. Grilc in dr. Twitter.

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uredništva, oglašnega oddelka in uprave 72 5 65. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22207. Naročnina znaša letno: za tuzemstvo 150.— šil., za Jugoslavijo 150.— din za ostalo inozemstvo 250.— šil. (po zračni pošti 500.— šil.). — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Nužej Tolmajer, Verovce štev. 2, 9065 Zrelec. — Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.